Ը· ՏԱՐԻ 2275 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ՆԱԽԱՊԱՐԴ 4384 15 ՕԳՈՍՏՈՍ 1891 22 ՄՈՒՀԱՐԻՄ 1309 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ· Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آروه
فرنقسی اداره سنه

Direction du Journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՐԴԱԳՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան գրանցեալ տարեթ 150
» » Կիսամեայ » 75
» » Քառամեայ » 40
Օտար երկիրներ Տարեկան 56
» » Կիսամեայ 28
Ընտիր թուղթի վրայ տարեկան Օտ· Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի համար Դրամով ..... Ղրշ· 50

Խմբագրութեան ուղղուած Դամակ կամ լայտ գրութիւն եա չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 15|27 ՕԳՈՍՏ· 1891

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԹՈՏՈՔՍ ՍՈՒԳԸ

Երբ վշտալի դէպք մը ի խոր սուգ կը մատնէ մեզ հայրենակից և հպատակակից ազգ մը, բարի դրացնութեան, կենցաղագիտութեան և հայրենակցութեան նուիրական պարտաւորութիւն է որ մեք եւս մասնակցինք այն տխուր տպաւորութեան։

Օրթոտոքս Եկեղեցին և ի մասնաւորի յոյն հաւատակուութիւնն Օսմ· Տէրութեան՝ երկուշաբթի գիշեր դառն կորուստ մ'ունեցան, վախճանմամբ ԱՄԵՆ· Տ· ԴԻՈՆԷՍԻՈՍ Ե· Ս· ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ, որոյ մարմինն երէկ և նախընթաց օրն ի տես դրուած էր Ֆէների մայր-եկեղեցւոյն մէջ, և յուղարկաւորութիւնն հայրապետական շքով կը կատարի այսօր, Կ· Պոլսոյ մէջ նմանը դուն ուրեք տեսնուած մեծահանդէս արարողութեամբ։

Այս կսկծալի դէպքին առթիւ Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարք Հայրն իւր ցաւակցութիւնն և համակիր զգացումներն յանուն Ազգին յայտնեց օրթոտոքս ժողովրդեան պատրիարքական վարչական մարմնոյն, և վստահ ենք թէ այս տխուր պարտաւորութեան կատարմամբ Ն· Սրբազնութիւն պարզ քաղաքավարական գործէ աւելի բան մ'ըրաւ։

Այսօր յուզարկաւորութեան հանդիսին ի դիմաց Հայոց Ազգին ներկայ կը գտնուին Ամեն· Տ· Խորէն Ս· Պատրիարք Հօր կողմէ նշանակեալ երկու եպիսկոպոսներ, երկու վարդապետներ, և Քաղաքական ժողովոյ երեք աշխարհական անդամներ, առաջնորդութեամբ Գափու Բէյհեասի էֆէնտիի։

Հանգուցեալը լոկ Պատրիարք մը չէր։ Արեւելեան մեծ Եկեղեցւոյ մը Հայրապետն էր միանգամայն։ Այս իրողութիւն կը յիշեցնէ մեզ թէ Հայաստանեայց Եկեղեցին իւր հիմարկութեան դարուն մէջ իսկ յարաբերութիւններ մշակած է յունական եկեղեցւոյն հետ, որ թէեւ՝ բիւզանդեան Կայսրութեան օրով՝ զանազան դիտումներ տածեր է Սրբոց Առաքելոցն Բարթուղիմէոսի և Թադէոսի և Ս· Գրիգոր Լուսաւորչի Եկեղեցւոյն վրայ, և թէպէտ այս պատճառաւ միջնադարեան ժամանակներու մէջ ոչ սակաւ խնդիրներ ու վէճեր ծագեր են։ զգացմունք պղտիր են, բայց դամ քան զգամ օրթոտոքս Հայրապետք աւելի ուղիղ տեսութեամբ նկատեր են Հայաստանեայց Եկեղեցւոյն։ Կարծես դիրքն, և Եկեղեցական տեսակէտով հասարակաց վասնգն աւելի եւս քաջալերեր է երկու կողմերն հին վէճերը մոռնալու, այնպէս որ օրթոտոքս Եկեղեցին ի վաղուց դադրած է նախկին ձեռնդրութիւններէն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյն դէմ։

Նոյնը չպիտի կրնար ըսուիլ անցուցած ա'նպիսի Եկեղեցեաց նկատմամբ որք Հայ Եկեղեցին իւր ուրոյն դիրքէն զրկելու հետամուտ գտնուած լինին։—Եւ այն օրն ալ ուր յանուն Արեւելեան Եկեղեցւոյ կրկնուին հին առաջարկութիւնք և յաւակնութիւնք, տարակոյս բնաւ չունինք թէ Հայք՝ հետեւողութեամբ իրենց բարեպաշտ նախնեաց ընթացքին՝ մշտապատրաստ պիտի լինին իրենց Եկեղեցւոյ անկախութիւնը պահպանելու։

Բաւական ժամանակէ ի վեր յոյն կղերին ընթացքը կը ցուցնէ մեզ թէ այն հին ոգին գնահատելի բարեխոսութիւնը կրած է։ Ուստի, ինչ որ պիտի կատարէինք իբրեւ բարի դրացիներ և զգայուն հայրենակիցներ, նոյնն այսօր կարող ենք կատարել նաեւ իբրեւ պարտաճանաչ քրիստոնեայներ, իբրեւ բազմադարեան անդամներ Արեւելեան Եկեղեցւոյ, և իբրեւ հարազատ զաւակներ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, մաղթելով հանգիստ հոգւոյ բարեշատակ Հովուապետին Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ, Ամեն· Տ· Դիոնէսիոս Ե· Սրբազան Պատրիարքին և պատուական Հայրապետին։

Ն· Սրբազնութեան կենսագրութենէն պայծառապէս կ'երեւի թէ արդիւնաւոր կեանք մ'ունեցած է, որ խոնարհաբար սկսելով ուսուցչական ասպարէզին մէջ, արժանապէս պսակուած է այն բարձրագոյն դրից մէջ յոր կարենալ թեկն ածել օրթոտոքս եկեղեցական մը։ Ն· Ամենապատուութիւն իբրեւ Պատրիարք պաշտօնավարեց շատ փափուկ ժամանակներու մէջ, և կատարեց կարեւոր բանակցութիւններ, յորս իւր իմացական և հոգեկան ձիրքեր արժանապէս գնահատուեցան թէ՛ իւր Ազգին և թէ Կայսրութեան կողմէ(*)։ Մեր յոյն հայրենակցաց ցաւակցելով իրենց անդարմանելի կորստեան համար, կը մաղթենք որ շնորհիւ Վեհ· Սուլթանին հայկական հոգածութեան՝ յաջողին հանգուցեալ Հայրապետին տալ արժանաւոր յաջորդ մը, որոյ իշխանութիւնն աւելի եւս բարերաստիկ և արդիւնաւոր լինի յօգուտ Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ։

* * *

ՏՓՂԻՍԻ ՀԱՅ ՄԱՍՈՒԼը

Մեր Տփղիսցի մեծայարգ պաշտօնակից Պ· Արգար Յովհաննէսեան այս օրերս բոլորեց իւր հրապարակագրական գործունէութեան տասնհինգերորդ տարին, որ Աէյոֆոտ չաբաթթերթի տասներորդ տարեդարձին կը համապատասխանէ։ Տասն տարիէ հետէ կը հրատարակուի այս չաբաթթերթ, որ ընդհանրապէս նշանաւոր հանդիսացած է իւրաքանչիւր պարունակութեամբ, ազգային-եկեղեցական շահուց ուղիղ հասկցողութեամբ, տոհմային կենաց պայմաններուն լրջամիտ գիտակցութեամբ, որով յաջողապէս և օգտակարապէս կը զանազանի այն աշխարհաքաղաքացի ըմբռնումներէն ու ձգտումներէն, զոր հրապարակագիրք ոմանք, թէ՛ ի Տփղիս և թէ աստ, ուզած են մուծանել հայ լրագրութեան մէջ, յանուն կարծեցեալ լուսաւորութեան մը։ Այս իմաստով Աէյոֆոտ պաշտպանողական թերթ մ'է, բայց պաշտպանողական՝ բառին լաւագոյն իմաստով, որով մեք եւս պատիւ պիտի համարէինք պաշտպանողական նկատուիլ, այնպիսի պաշտպանողականութեամբ մը որ կը ձգտի պահել պահպանել ինչ որ Ազգին եկեղեցւոյն փոխանցեալ կայ նախնիքներէն, իբրեւ լեզու, տոհմային կապակցութիւն, Եկեղեցի, աւանդութիւններ, ամենայն ինչ որ կը կազմէ հասարակական գոյութիւն։ Այսոր ներհակ աշխարհաքաղաքացիութիւնն առ ոչինչ կը գրէ եկեղեցին, այն հարեւանցի տեսութեամբ թէ ամէն օր ազատ է իւր ուզածին հաւատալ կամ ոչ, և թէ հետեւապէս եկեղեցին կապ մը չէ։ Ուրիշներ ինչ որ ալ խորհին, Աէյոֆոտի համակրելի անօրէնխմբագրապետն այնպէս չի խորհիր, և կ'ըմբռնէ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ նշանակութիւնը տոհմային կենաց մէջ, և արդի հանդամանաց մէջ, ուր կը ներկայանայ իբրեւ մի հասարակական կապ, յորմէ անջատում գործնականօրէն անկատում կը համարուի նաեւ կարգ մը բաներէ որք անհրաժեշտ վերաբերութիւն չունին Եկեղեցւոյ գաղափարին հետ։

Աէյոֆոտ և նորա նախադասփար Փոշ պատուական հանդէսն, որոյ դադարումն անփոխարինելի բաց մը թողած է հայ մամլոյն մէջ, սա առաւելութիւնն եւս ունեցան որ իրենց շուրջ հաւախմբեցին Կաւկասոյ հայ զարգացեալ դասուն լաւագոյն ներկայացուցիչներն, որք բովանդակ ազգային գրականութեան ու դիտութեան պարծանք կը բերին։ Զկարծուի թէ Կաւկասոյ Հայոց Ֆոռեւլէթոն կոչուած զարդացեալ դասը բոլորովին բաղկացեալ է հայ լեզուն կէս առ կէս ռուսացնող, կրօնային անտարբերութիւն քարոզող, հայ եկեղեցւոյ նշանակութիւնն ուրացող, ամենէն նուիրական աւանդութիւններն աշխարհաքաղաքացի ըմբռնումով փճացնող, յանուն լուսամտութեան ազգային-եկեղեցական իշխանութիւնն անուանարկող և հասարակութիւնը պաղեցնող տեսակ մը գրոծիչներէ ու գրիչներէ։ Այն ռուսահայ համալսարանականաց համակրելի դասուն մէջ եթէ կան որք ամէն բան դիտեն բայց տոհմային կեանք չդիտեն, կան որք ծանրգլուխ հրապարակագիրներ են, բուն հայ գրիչներ են, և զանոնք ընդհանրապէս լաւ ընտրութեամբ իւր շուրջ բոլորած է Աէյոֆոտ։

Կը լիշեն մեր ընթերցողք թէ վերջին ժամանակներս Աէյոֆոտ պատկերազարդ կը հրատարակուէր։ Իւր յունիս 28 թուով կը ծանուցանէ թէ կը դադրեցնէ պատկերներն, որովհետեւ Տփղիսի մէջ չկան պատկերներ տպելու կարող արհեստաւորներ, տպարաններ, գործիքներ, և այս մասին իւր բրած փորձեր ի դերեւ ելած են։ Ապատեալով որ ռուսահայ մամլոյն մէջ այս գեղարուեստական բաժին կատարելագործուի, սպասելով նաեւ որ հայ ժողովրդեան մէջ գեղարուեստական նիւթոց ճաշակն աւելի զարգանայ, մեր յարգոյ պաշտօնակից կը ծանուցանէ թէ կը դիմէ «դէպ ի ամենօրեայ «հրապարակախօսութեան ասպարէզն», «ուր երկար ժամանակէ ի վեր ամա«յութիւն է տիրում»։ Ցաւոտն է թէ Տփղիսի հայ թերթերէն ա'չ մին տակաւին կրցած է օրաթերթ դառնալ, և Աէյոֆոտ չաբաթաթերթն «ուր որ հարկն է» խնդիր է տուեր որ իրեն «թագ տրուի չաբաթին երեք անգամ հրատարակել Աէյոֆոտն»։

Ի բոլոր սրտէ յաջողութիւն կը մաղթենք մեր յարգոյ պաշտօնակցին, փափաքելով տեսնել զինք ի մօտոյ ո'չ թէ երկօրեայ թերթ մը, այլ նոյն իսկ ամենօրեայ լրագիր մը։ զի ժամանակ է որ ռուսահայ իմացականութիւնն ինքն իրեն տէր լինի, և հաստատուն լրջամիտ ուղղութիւն մը համաձայն տեւական յահերու, զերծ աշխարհաքաղաքի իմաստակ տեսութիւններէ, որ անցելոյն գիտութեամբ լուսաւորուի, և ոչ թէ հարեւանցի այլ հիմնական լուսաւորութեան մը առաջնորդէ իւր ընթերցողներ։ Այն համաձայնութիւնն իսկ որով Աէյոֆոտ հինգ լսն էջերէ բաղկացեալ մեծ դիրքով և չաբաթին երիցս կը ներկայանայ իւր ընթերցողաց, գրական մ'է թէ Ռուսահայոց մէջ լուրջ դաղափարք ցայս վայր երեւցածէն աւելի կը գնահատուին, և կեղծ ազատամտութիւնը, ծակ փիլիսոփայութիւնն, տառաջուան համարումը չի վայելեր այլ եւս։

Աբեւելք համակիր հետաքրքրութեամբ կը դիտէ ռուսահայ մամլոյն ընթացքը, փորձերն ու ճիգերն, և միշտ պատրաստ է սիրով ողջունելու տեւական յառաջդիմութեան և ազգօգուտ զարգացման ամեն նշան։ Տփղիսի հայ թերթք կրնան զանազան կուսակցութեանց վերաբերիլ։ Աբեւելք անոնց ո'չ միոյն կը պատկանի։ Աբեւելք այն լրագրական կուսակցութեանց ո'չ միոյն կ· Պոլսոյ ներկայացուցիչն է։ Իբրեւ Արեւմտեան Հայոց ներկայացուցիչ թերթ մը, մեզ անկ է հետաքրքիր դիտել Արեւելեան Հայոց մամլոյն և գործիչ մարմնոյն կուսակցական բաժանումներն, հակակիր ոգւով մեկնել անոնց չարժառիթներն՝ օրչափ կարելի է, այլ միշտ ի վեր մնալ ամեն կուսակցական վէճերէ որք կրնան երկու հատուածներու բաժնել զայն։ Սկզբունական խնդիրներու մէջ, բնական է որ մեր ուրոյն հայեացքն ունենանք, զոր կը բացատրենք՝ փոյթ չընելով թէ այսու Ռուսահայոց ո'ր կուսակցութեան ի նպաստ և ո'ր կուսակցութեան ընդդէմ խօսած կը լինինք։ Այսօր ինդրոյ մը մէջ, օրինակի աղաւաղ կաթողիկոսական Տեղապահի իրաւանց խնդրոյն մէջ, իբրեւ սկզբունական խնդրոյ մը մէջ, մեք լիովին համամիտ գտնուեցանք և համամիտ ենք Տփղիսի մեր երկու յարգոյ պաշտօնակիցներուն, Աէյոֆոտին և Նոր Դարին։ Վասն ուրիշ խնդրոյ մը մէջ, հաւանակն է որ աւելի համամիտ գտնուինք մեր միւս պաշտօնակցին՝ Մշակին, քան վերոյիշեալ երկու թերթերուն(*)։ Այս զանազանութիւն կախում ունի խնդրոյ բնութենէն, ո'չ թէ մեր անձնական հակակրութիւններէն կամ համակրութիւններէն, որք նշանակութիւն պէտք չէ ունենան հանրային սկզբանց վիճաբանութեան մէջ։ Այս է մեր հայեացք արեւմտեան հայ թերթի մը դերին և պաշտօնին վրայ հանդէպ Արեւելեան Հայոց մամլոյն, և այս չէզոք այլ անկախ ըմբռնումով պիտի շարունակենք այսուհետեւ այ դիտել Կաւկասեան հայ մամլոյն ընթացքն ու գործունէութիւնը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԱՒ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ

Կակագայէ կը ծանուցուի թէ Աֆղանստանի Էմիր Ապա-իւր-Բահման Խան ծանր վիճակի մէջ է։ Իւր սրունքներէն միոյն փտախտը (կանկրէն) ահռելի յառաջդիմութիւններ ըրած է։ Հնդկաստանի փոխարքայն հեռագրաւ ծանուցած է առ Լորտ Սալզպրիի և առ նախարարն հնդկական գործոց թէ հարկ անհրաժեշտ է այժմէն անօրինել յաջորդութիւնն ի նպաստ կրտսեր որդւոյն, զի միւս որդիք և եղբարց մին հակառակ են Անգլիոյ և Ռուսիոյ նպաստաւոր։ Նաեւ, Աֆրիտի ցեղին մարդիկն, եթէ գրաւական մեծ մը գուսար չարուի իրենց, բրիտանեան ազդեցութեան հակառակ կ'երեւին։ իսկ Հերաթցիք երբեմն եղածին պէս ուրոյն վարչութեան մը հաստատման հետամուտ կը թուին։

Կ'ըսուի թէ ծանր դէպքեր կը պատրաստուին Աֆղանստանի մէջ։ Անգլուհնդիկ կառավարութիւնը կ'ուզէ անպատճառ պահել զթանտահար, փէշաւորի ճամբայն իւր ձեռաց ներքեւ ունենալ միշտ, և իւր կամքն յարգել տալ ի Քեաբուլ, ուր հակառակ ազդեցութեան մը յաղթանակը

(*)· Երդման ծանօթ հարցին մէջ Մշակի տեսութիւնն աւելի բանաւոր կը կարծենք քան Նոր Դարինն, որ խնդիրն՝ իբրեւ սոսկ կրօնական՝ էջմիածնի Հայրապետութեան ձեռնհասութեան թողով կը շատանայ։ Բայց Նոր Դարի բացատրութիւնք մութ կը թուին մեզ։

(*)· Ինչպէս երէկ յիշեցինք, մեր մեծայարգ յոյն պաշտօնակից Նէոլոգոս գրած է թէ «Դիոնիսիոս Ե· Ս· Հայրապետն իւր «Պատրիարքութեան միջոցին «դժնդակ պարագայից մէջ ախոյեան հան«դիսացաւ, միշտ օրինաւորութեան շրջա«նին մէջ, Ազգին և եկեղեցւոյն հնա«գարեան իրաւանց, որով և Կ· Պոլսոյ «Պատրիարքաց շարքին մէջ և արդի եկե«ղեցական պատմութեան մէջ նշանաւոր «էջեր պիտի գրաւէ յաւերժայիշատակ ա«նուանն Դիոնէսիոս Ե· Ս· Պատրիարքին, «որոյ ցաւալի մահն կ'ողբայ այսօր Քրիս«տոսի Ս· Եկեղեցին»։

Հաճութեամբ կը ձայնակցինք մեր պատուական պաշտօնակցին։

—)(29)(—

ԹԷՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԵՐԿՈՒ ԱՆՄԵՂՆԵՐ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՍԵՓ ՋԱՍԲԱՅՆԵՐԻՆ

—Ես ալ, ըսաւ Պերթին, բոլոր գիտցածս պիտի պատմեմ քեզի, բայց ալ խօսելու ատեն չունինք։ Իրիկունը կրնանք խօսիլ, եթէ ուզես ինձ ընկերանալ մինչև Սէն-Ռիմի։ կամ վաղը, նախաճաշէն ետք, ինչպէս որ ուզես։

—Վաղը, ըսաւ Շարլօ, հոն, միեւնոյն տեղը։ Գիտե՞ս, Պերթին, օր մը, ի փարիզ, Բարբիմինրի փողոցը, տիկ· Ժիւլիէթ սիրուն կերպով մը համբուրեց զիս··· և բան մը զգացի որ սիրտս կը գգուէր··· Այն օրէն ի վեր, երբէք չկը հասկնամ Պերթին, ոչ ոք համբուրած է զիս··· Կուզե՞ս որ քեզ համբուրեմ, Պերթին։

—Ո՛հ, յօժարակամ···

Պերթին ծռեց իր սիրուն ժպտերես գլուխը։

Շարլօ մեղմիկ մը համբուրեց այտէն։ Եւ Պերթին փոխարինեց ադ համբոյրն զոր պզտիկ տղան ընդունեց աչուքները գոց, և սարսռալով։ և երկվայրկեան մը անշարժ մնաց, իբր թէ անոր համն առնելու համար։

—Ա՛հ, ըսաւ, բոլորովին սիրկ ժիւլիէթին պէս համբուրեցիր զիս։

Անոնց ետեւէն եկող բիրտ ձայն մը սարսռացուց զիրենք։

—Տակաւին այդտեղ կեցեր կը չատախօսէ՞ք։

Միեւնոյն ժամանակ, ոտքի հարուածով մը գետին կը գլտորէր Շարլօն որ գնաց զարնուեցաւ վերնախեզկի մը մայթին, գրասենեակներուն մօտ։

Վարպետ Մապկլօն էր։

Շարլօ անմիջապէս ծռեց գլուխն՝ արտասուալից աչօք։ Հոն ալ ինքզինքը ստրուկ կը զգար ինչպէս ամեն ուրեք, և երկար ժամանակ ալ այնպէս պիտի ըլլար։ Սպառնագին շարժման մը մէջ սեղմեց իր պզտիկ բռունցքը։ Պերթինի առջեւ ծեծուիլն ու ստորնանալն իր սրտին կը դըպչէր։

Բայց պզտիկ աղջկան մէկ անոյշ նայուածքն հանդարտեց զինքը։

Այնուհետեւ երկու տղաքներն այլեւս առանձին չպիտի ըլլային քանի որ զիրար կը սիրէին։ Միեւնոյն մտածումները պիտի ունենային անչուշտ, միեւնոյն գորովանքը և միեւնոյն ատելութիւնները։ Ցայն վայր առանձինն տպրած էին։ Միասեալ կեանք մը կը սկսէր իրենց համար։

Իրիկունը, գործարաններէն դուրս եկած ատենին, զիրար տեսան։

—Բար, իրիկուն, Պերթին··· գիշեր բարի։

—Աստծու բարին, Շարլօ, լաւ բարի։

—Ա՛հ, եթէ իմ խեղճ Քրիքէս հոս եղած ըլլար, ընտոր շատ պիտի սիրէր քեզի։

—Ըսէ նայիմ, ո՞վ է այդ Քրիքէն որուն վրայ կը խօսիս միշտ։

—Բարեկամ մը, բայց չեմ գիտեր թէ լ՞ինչ եղաւ։ Գուցէ մեռած է։

Եւ գիշերուան ստուերին մէջ որ կը տարածուէր գործարանի սեւատեսիլ շէնքերուն վրայ, երկու տղաքներն ապահով ըլլալով թէ այս անգամ Մապկլօ վրայ չպիտի հասնէր, զիրար համբուրեցին, յետոյ փախան։

Գ

Լավերժօլ գործարանը կանոնաւոր պայմանագրութիւն չունէր վարչութեան հետ։ Տեսչէնին բարի կամեցողութեանը, և մասնաւորապէս Սէն-Ռիմիի պատկանող ամեն ինչ վարպետ Մապկլէյի թողուած էր որոշել պաշտօնի, տարիքի, ընդունելութեան պայմաններն, աշխատութեան և օրական աշխատութեան տեւողութիւնն և չաբաթականներու խնդիրը։ Նոյնպէս ամենակատարեալ ազատութիւն թողուած էր Մապկլէյի սնունդի, պառկելու, հագուստի, հանգստութեան, կարգապահութեան, բժշկական խնամոց և այն ամեն բաներու համար որք՝ քնուած, խնամով բարեփոխուած և ի վերջ նպաստամատոյց ընկերութեան կողմէ ընդունուած ներքին կանոնագրի մը առարկայ պէտք էին ըլլալ։

Որովհետեւ Մապկլէյի հսկողութենէն զատ ուրիշ հսկողութիւն չկար, ո և է քննդրել չէր կատարեր։ Մապկլօ ուզածին պէս կը պատժէր, և ըստ կամս կը մերժէր կամ կընդունէր տղայոց պահանջներն։ Քննիչներու երբեմնի այցելութիւնները միշտ ապարդիւն կը մնային, որովհետեւ անոնք գրեթէ միայն այդ խմբին գոյութեամբ արտաքին մանրամասնութիւններով կը զբաղէին։ Եւ տղաքներն ալ ակաոբեկած՝ չէին համարձակեր գանգատիլ։ Ուստի՝ ծայրայեղութեան մղուելով՝ չորս կամ հինգ տղայք խմբովին խոյս կուտային, թափառելով դաշտերն, մինչև որ, ա'լ չդիմանալով՝ կը վերադառնային ի գործարան գթութիւն հայցելու։

Սակայն ամենն ալ չէին վերադառնար։ Ամենէն յանդուգնները թափառական կենաց դիպուածներու կը յանձնէին ինքզինքն, ծառայութեան կը մտնէին այնպիսի վարպետներու քով որ նպաստամատոյց ընկերութիւնը կը կրսնցուներ անոնց հետքը, կամ Փարիզ կ'ապաստանէին, փորձութեանց և վտանգներու մէջ, քիչ ժամանակէն նախ պատժական դատարանին, յետոյ եղեռնադատ ատենին առջեւ երեւնալու, և յանձնս կառափնատին վրայ։

Երբ իրիկունը Պէրթին Բլասիսի տունը դարձաւ, ժիւլիէն իրեն կը սպասէր, սեմին վրայ կծկուած։

Տակաւին ինքզինքն երջանիկ զգալով Շարլոյի հանդիպումէն և անոր սիրուն վարմունքէն բոլորովին յուզուած, այլեւս վախ չունէր ժանտադէմ վիճակէն, իբր թէ պաշտպան մը յանկարծ երեւան եկած ըլլար։

Պերթին ուտելիք տուաւ անոր, ախորժակով կերաւ և պառկեցաւ։

Դիշերն, աղմուկէ մը արթնցաւ։ Որովհետեւ լուսինը ներս կը թափանցէր խցիկին անվարագոյր պատուհանէն, շատ յստակ կը տեսնուէր հոն։

Ճանչցաւ ժիւլիէնը որ ներս կը մտնէր։ Ցերեկը քակած էր կղզանքին պրտուտակները։ Պերթին անանկ սոսկում մը զգաց որ անշարժ մնաց, անդամալոյծի պէս։

Ժիւլէն մօտեցաւ պզտիկ աղջիկանը, որուն մերկ բազուկը անկողնէն դուրս կը կախուէր։ Արմուկն անանկ սաստիկ խածաւ որ Պերթին մեծ ճիչ մը արձակեց։

Տղան սկսաւ խնդալ և խոյս տուաւ։

Բոլոր գիշերն արթուն մնաց Պերթին։ Ցցիկին մէջ կարասի չկար որ դրան ետին դնէր։ Բայց ժիւլիէն չեկաւ ալ։ Աղջիկը լսեց որ մեծ աղմուկով կը խորթար։

Առտուն, երբ գործարան գնաց իր աշխատութեան սկսելու, բազուկն ուռած էր։ խածատեալ մսին վրայ որոշակի կը տեսնուէր ժիւլիէնի ակռաներու կապտորակ հետքը։

Դրեթէ անկարելի էր իրեն գործածել այդ բազուկը։ Սակայն սկսաւ աշխատիլ։ Աշկերտ էր և իրմէ տարւոք գործաւորուհւոյ մը հետ կ'աշխատէր։ Երկու հոգի էին քսան հիւսուածագործիներու համար։

Շարլօ ալ հանդերձարանին մէջ աշկերտ էր։

Պերթին գործը մինչեւ կէս օր այնքան մեծ ջնաս պիտի տար Հնդկաստանի տիրապետութեան։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈ.

Ֆրանսէ Եոզէֆ Կայսր իւր ներկայութեան ընդունելով Պերլինի աւստրեան վենուորական կցորդն, զՊ· Շեթանիկը, փափաքած է Վիլհէլմ Բ· Կայսեր առողջական ճիշդ վիճակն իմանալ, զիտնալու համար թէ պիտի կրնա՞ ներկայանալ աւստրեան բանակին ուշնային ռազմափորձերուն։ Եթէ քիչ օրէն կ'աղէկնայ, Աւստրիոյ Կայսրը կը փափաքի որ ռազմափորձերը մի քանի օր յետաձգուին, որպէս զի իւր գերման դաշնակից ներկայ գտնուի անպատճառ։ Կ'երեւի թէ Վիլհէլմ Կայսր պիտի կրնայ Վիեննա երթալ։

Ի ՌՈՒՍԻԱ

Պ· Կիրս բոլորովին ապաքինեցաւ այն տկարութենէն որով ժամանակէ մ'ի վեր հեռի կը մնար պետական գործոց անօրինութենէն։

—Հեռագիրը ծանոյց թէ ի Փլոք, ռուսական Լեհաստան, դիւղացիք հակառակեր են հաճարարարձէ կառախմբերուն ճամբայ ելնելու։ Որովհետեւ այն դաւառին մէջ հաճարի և ուրիշ արմտեաց պակասութիւն չկայ բնաւ, ռուս վարչութիւնն հետաքրքիր եղեր է իմանալ թէ ի՞նչ պատճառաւ գիւղացիք չեն ուզեր հաճարի արտածումն, և սատգեր են թէ գիւղացիք ինքնաբերաբար չեն գործեր, այլ դրդմամբ չահադիտաց, որք յանձնելի հաճարին յապաղման մէջ շահ ունին։

ՖՐԱՆՍԱԳԻ ՊԱՆՔԱՆ ԵՒ ՈՍԿԵԴՐԱՄԻ ՇՐՋԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի Պանքան կ'աշխատի խնայութեամբ գործածել իւր ոսկեդրամ, Ամերիկայէն ցորենի գնման պէտք եղած ոսկեդրամը պատրաստ ունենալու համար։ զի Ֆրանսական հնձոց անբաւականութեան պատճառաւ, այս տարի սովորականէն աւելի արմտիք պիտի գնուին Ամերիկայէն։ Պանքային ղանագրութեան հետեւանքն այն եղաւ որ գրոյց մ'ելաւ թէ ոսկեդրամը պարգեւ ունի այժմ (էյէյ), 1,000 ֆրանքնոց հնչուն ոսկւոյն 3 ֆր· «պարգեւ» կամ «գլուխ» վճարուած դրամով։ Ճշմարտութիւնն այն է թէ քանի մը լուսայարսխներ իրենց խանութին առջեւ ազդագիր դրին թէ պարգեւ կուտան ոսկեդրամի, և կարգ մը մարդիկ, փոքր չահով մը, իրենց հնչուն ոսկեդրամը փոխեցին արծաթ դրամի և պանքոտոսի հետ։ բայց այս չարժուժ չուտ կասեցաւ։ Պանքային դեր-կառավարչին կարծիքն հարցուեցաւ այս մասին։ Կը հաշուէ թէ ցորենի համար 500—600 միլիոն ֆր· պիտի վճարուի, և միջազգային ուրիշ կարեւոր գործողութիւնք կան ոսկեդրամով կարգադրելի։ Բայց ոսկեդրամի այսպիսի պակասութիւն յաճախ պատահած է։ Ժամանակ մը կրնայ տեւել։ բայց հասարակութիւնը պէտք չէ տագնապի։ Ֆրանսայի Պան-

քան դուն ուրեք հիմակուան չափ փալլուն վիճակ մ՚ունեցած է։

* * *

Ֆրանսայի Պանքային կողմէ ուրիշ պաշտօնատար մ՚ըսաւ։

«Լուսայատոնք իմացեր են թէ Պանքան շրջաբերութենէ կը քաշէ մաս մը ոսկեդրամ։ Ուստի, իրենք հաւաքեցին որչափ ոսկի որ կրնային, եւ մինչեւ իսկ իւր օրինական գնէն վեր գնեցին զայն, յուսալով որ ժամանակաւոր բարձրացման մը պատճառ շահով ծախեն ոսկին։ Կը կարծեն թէ երբ ցորենն Ամերիկայէն հասնի, իրենց պայմանը պիտի ընդունուին ոսկւոյ գնման համար, և մեծ շահ պիտի ընեն։»

ԳԱՆՁԱՑԻՆ ՏԱԳՆԱՊՆ Ի ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Լիսպոնէ կը հեռագրուի առ Թայմս։

Դրամական տագնապը կը սաստկանայ։ Վերջին երեք ամսոյ մէջ, 2,500, 1,000, 900 եւ 100 րէյսնոց թղթադրամներ հանուած լինելով, մանրուքի դժուարութիւնն աւելի ծանրացաւ։ (Փորթուկէզ մէկ ռէյսը գրեթէ մեր մէկ ֆրանքին չափ է։ 100 ռէյսն այսօր իրր հինգ փենգ փենս կ՚արժէ։) Նախ եւ առաջ ոսկին անհետացաւ հրապարակէն, յետոյ արծաթն։ Հիմա ոսկին գոյութիւն չունի շրջաբերութեան մէջ, և թէպէտ ֆրանսական արծաթ դրամ եկաւ քիչ մը, բայց արծաթ դրամով առուտուր ընող չկայ։ Պղինձ դրամն իսկ հազուագիւտ է այժմ։ 100 ռէյսնոց թղթադրամ մը փոխել տալու ամենամեծ դժուարութիւն կայ։ Լուսայատոնք կը հաւաքեն մեծաղեայ դրամն և մանր թղթադրամներն, և այս վերջիններն հասարակութեան կը ծախեն 20 առ 100 շահով։

«Առուտուրը կանգ առած է։ Առանին պէտքեր գնելու ամենամեծ դժուարութիւն կը քաշուի։ Դուրսէն եկած ապրանք հետզհետէ կը պակսին, և ըստ այսմ մաքսատան հասոյթը եւս օրէ օր կը նուազին։ Զանցի ստուգել թէ իրաց այս վիճակ և երկրին գանձային կացութիւնն ի՛նչպէս պիտի դարմանուին։ Սա միայն կայ թէ ի Փորթուկալ խաղողի և գինւոյ արտադրութիւնն առատ կ՚երևի այս տարի և լաւ տեսակէ, յորմէ երկիրը կրնայ մեծապէս շահիլ։ Ուրիշ մէջոց մը չեմ տեսներ։»

Թայմս կը ծանուցանէ թէ Փորթուկալի հեռագրական պաշտօնեայք այս հեռագիրը ղրկել մերժած լինելով, Լիսպոնէ օգոս. 14ին քաշուած բայց օգոստ. 21ին ժամանած է Լոնտոն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԷՊԵՐԵՐ

Փարիզի քաղաքային խորհրդոյն հանրագրերը մատուցուեցան, խնդրելով որ Փարիզի Պուլվառ տը Սէպաստոփոլ պողոտային անունը փոխուի Պուլվառ տը Բրոնչդատ, և Փօն տը լ՚Ալմա կամրջին անունը փոխուի Փոն տը Նեվա անուան, որպէս զի Փարիզի մէջ այն անուններ որք կը յիշեցնեն Ռուսիոյ վրայ տարուած Ֆրանսական յաղթանակներ, այլ եւս չմնան, և Ֆրանքեւռուս բարեկամութիւնն յիշեցնող անուններու փոխուին։—Բայց ի Փարիզ կան դեռ ուրիշ շատ մը փողոցներու անուններ որք նախկնէն Առաջնոյ և Երկրորդ Կայսրութեան օրով Ռուսիոյ վրայ տարուած յաղթութիւններ կը յիշեցնեն։

—Ֆրանսայի ներքին գործոց նախարարին և ոստիկանութեան վերատեսչին աւելի քան երկու հազար անձինք խնդրագիր մատուցին, շքադրամներ խնդրելով այն առարկութեամբ թէ Սէն-Մանտէի երկաթուղւոյ արկածին մէջ ուղեւորաց ազատման օգնած են։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄՈՎ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Ֆրանսայի Լուի ԺԴ թագաւորին օրով, «Փորդսմութ» անունն արդէն բարեբաստիկ եղած էր Ֆրանսայի։ Այն ատեն, Փորթսմութ կնոջ մը անունն էր։ Այն ատեն եւս, հիմակուան պէս, Ֆրանսա իւր առջեւ կանգնած կը տեսնէր Երրեակ Նզակցութիւնն։ Այն ատեն եւս, Անգլիա, ամեն կապերէ զերծ, վարանեալ կը մնար թէ ո՞ր կողմն յարի։ Լուի ԺԴ թագաւորն Անգլիոյ վարանմամբ Զարլզ Բ։ թագաւորին քով ղրկեց իւր քոյրն Հենրիէթ, գեղանի Լուիզ տը Քէրուալ օրիորդին հետ։ Անգլիացի միապետը շատ հաւնեցաւ Ֆրանսացի աղջկան, որուն տուաւ «Փորթսմութի դքսուհի» տիտղոսն, և այնուհետեւ խնդիրները կառավարեց այն գեղուհւոյն կամաց համեմատ, որ Վերսայլէ (Լուի ԺԴ. թագաւորին արքունիքէն) տրուած հրահանգաց համեմատ կը շարժէր։ Այս սիրոյին դէպքին հրաշալի արդեանց ակնարկելով, Ֆրանսայի դեսպանը կը գրէ. «Մետաքսեայ ժապաւէնն որ կը սեղմէ Օր. Լուիզ տը Քէրուալի մէջքը (Փորթսմութի դքսուհւոյն), այժմ գինարսա կը մղուցնէ Անգլիոյ հետ։»

Ո՜վ դարեր, ո՜վ բարքեր։

ԴԷՊԵՐԸՆ Ի ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Կ՚երեւի թէ իրօք վերջ տրուած է Օր. Վաքարէսքոյի ամուսնական խորհրդոյն Ռումանիոյ գահաժառանգին հետ։ Այն խորհուրդը ջատագովողք կը հարուածուին էլիզապէթ թագուհւոյն անձնական քարտուղար Պ. Ռոսէռ Շէֆէր Այզացի Ֆրանսացին, որուն համար Քէօնիգ Զոյ. Ռանի պատմած էր թէ գահաժառանգին հետ Օր. Վաքարէսքոյի ամուսնութիւնը ջատագոված է՝ գերմանիա Ֆրանքեռուս դաշնակցութեան մէջ մտցնելու համար, այս քարտուղար որ Թագուհւոյն կատարեալ վստահութիւնը կը վայելէր, Կարոլ թագաւորին կողմէ եկած հեռագրական հրամանաւ մը պաշտօնանկ եղաւ անմիջապէս։ Այս դէպքը մեծապէս ուշադրութիւն գրաւեց ի Պուքրէշ։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԴՈՂԱՆՔ

Այս օրերս շատ մը շանաձուկ կոչուած ծովային գազանք երեւցան են Թրիէստէն և Ֆիումէի ծովախորշերուն մէջ, ահ և սարսափ պատճառելով ծովու բաղնիք մտնող բազմութիւնն այցելուաց մէջ։ Սուէզի ջրանցին բացումէն յառաջ, շանաձուկեր գրեթէ չէին մնացած Ադրիական ծովուն մէջ, բայց հիմա որ տարուէ տարի կ՚աւելնան այս վտանգաւոր ձուկերն, Միջերկրականի և Ադրիականի մէջ, ակներեւ է թէ անոնք կարմիր ծովէն ասդին անցնելու դիւրութիւն կը գտնեն։

Հոր. Պ. տը Լէսէփսի հրաշակերտն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նորընտիր Վարչութեան պաշտօնը վաւերացնող կառավարական թէզքերէն այսօր կ՚սպասուի ի Պատրիարքարան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ եւս իւր բնակարանէն դուրս չելաւ անձնական տկարութեանը պատճառաւ։

Նախորդ Բաղ. Ժողովն թէև երէկ ի նիստ պիտի գումարէր, սակայն այդ նիստ տեղի չունեցաւ։

Նոյնպէս Տնտեսական Խորհրդոյ շաբաթական նիստը տեղի չունեցաւ երէկ։

Ցունաց Պատրիարքարանի կողմէ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդուեցաւ Տ. Դիոնէսիոս Պատրիարքի մահը ծանուցանող մեռելական ազդը։

Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրն այսօր յունաց Պատրիարքարանը կ՚երթայ՝ ընկերակցութեամբ Դեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի, Դեր. Գրիգորիս եպիսկոպոս Աղէքսիճեանի և Բաղաքական Ժողովոյ երկու անդամոց՝ ներկայ գտնուելու համար Ցունաց հանդուցեալ Պատրիարքի յուղարկաւորութեան հանդիսին։

Դեր. Փոխանորդ Հայրն հրահանգ ղրկեց Սամաթիոյ ու Նարը Քաբուի եկեղեցիներն որ Ցունաց հանգուցեալ Պատրիարքին դագաղը անցած պահուն՝ եկեղեցական դասը պատիւներ ընծայէ և եկեղեցեաց զանգակները հնչեցնեն։

Այն հինգ հարիւր անգլիական ոսկին, զոր ի Մանչէսթրը վախճանեալ Տիկին Օլիվա կտակած էր Ազգ. Հիւանդանոցին, երէկ կէս օրին Օսմ. կայս. Պանքան փոստաբան Պ. Բիրսի միջոցաւ յանձնեց Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան։ Այս գումար յատկացուած է Հիւանդանոցի վերաշինութեան։

Տիկին Օլիվա 500 ոսկի եւս Հայ-Հռոմէականաց հիւանդանոցին նուիրած ըլլալով, այս գումար եւս երէկ յանձնուեցաւ յիշեալ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան։

Ուսումնական Խորհուրդն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ ատենապետութեամբ Մեծ. Ռեթէոս էֆէնտի Պէրպէրեանի։ Խորհուրդը շարունակելով կրթական ընդհանուր կանոնագրի ծրագրին քննութիւնը, աւարտեց զայն, եւ յետոյ զբաղեցաւ իրեն քննութեանն ու վաւերացմանը ենթարկեալ ինչ ինչ աշխատասիրութեանց քննութեամբ։

Խորհուրդն որոշեց Պ. Սերովբէ Տ. Յովհաննէսեանի՝ չափագիտութեան, տոմարակալութեան եւ բնական գիտութեանց վկայական տալ, բարձրագոյն նախակրթարանաց մէջ ուսուցչութեան պաշտօն վարելու համար։

Խորհուրդն ինչ ինչ խնդիրներով զբաղեցաւ և որոշեց յառաջիկայ չորեքշաբթի օր Տնտեսական Խորհրդոյ հետ միանալով զբաղիլ Գումգապուի մէջ հաստատելի ուսումնարանի խնդրոյն։

Տիվրիկի ազգ. կալուածոց համար նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուած է Ազգ. Վարչութեան կողմէ։ Անդամներն են.

Տիգրան	էֆ.	Կիւմիւշկերտան
Մկրտիչ	»	Մանուկեան
Մելքոն	»	Հաղաճեան
Գրիգոր	»	Լուսիկեան
Յակոբ	»	Թանտրճեան
Եղիա	»	Աբրիկեան
Սարգիս	»	Իգնատիոսեան

Հոգաբարձութեան ընդհ. համարկալ քարտուղարն է Գրիգոր էֆ. Թրենկրեան։ Հոգաբարձութիւնը ամեն ուրբաթ օր ժամ 6ին ի նիստ պիտի գումարի ի Սորկուճը խան թիւ 16, ուր հաստատուած է դրասենեակը։

Տիվրիկի մէջ հսկող մասնախումբ մը կազմուած է, որոյ անդամք են.

Սարգիս	էֆ.	Հայրենեան
Մարտիրոս	»	Դերեան
Թորոս	»	Նալպանտեան

Հայրենիք օրաթերթն երեքշաբթի օրը Տպագրական Տեսչութենէն հեռեալ ազդարարագիրն ստացած էր.

«Նկատելով որ հայերէն Հայրենիք լրագիրը սովորութիւն ըրած է՝ իրեն եղած ազդարարութեանց հակառակ գործել և անսանձ հրատարակութիւններ ընել, այս անգամ ներկայ ազդարարագիրը բաւական կը համարուի, ծանուցուելով որ եթէ իր այդ ընթացքը կրկնէ, դադարման պիտի դատապարտուի։»

20 Մուհարրէմ 1309
13 Օգոստոս 1307

Երէկ իրիկուն միւնոյն Տեսչութեան կողմէ նոր պաշտօնագիր մը յղուած է յիշեալ լրագրին.

Ահաւասիկ այդ պաշտօնագիրը.

«Հայերէն Հայրենիք լրագիրն իւր ընթացքի մէջ յամառած ըլլալով, այսօրուընէ սկսեալ անպայման կերպիւ դադարման դատապարտուած է։»

21 Մուհարրէմ 1309
14 Օգոստոս 1307

Այս առաւօտեան ռուսական Սուրհանդակաւ առնուած թիֆլիզի լրագրաց մէջ կը կարդանք.

Էջմիածնից մեզ գրում են՝—Սինոդի նախագահ Ս. Երեմիա եպիսկոպոսի Սինոդի անդամակցութեան համար առաջարկած կանդիտատները հետեւեալներն են. Գրիգորիս եպ. Աղուանեան, Գրիգոր եպ. Աղաթիրեան, Արիստակէս եպ. Սեդրակեան, Բարդուղիմէոս վարդապետ, Անանիա վարդապետ և Սահակ վարդապետ։

—Էջմիածնից մեզ հաղորդում են, որ Ս. Արիստակէս եպիսկ. Սեդրակեանը մնադիր է Խծկոնից վանքը կամ Սեւան գնալ՝ իւր մարմնական վաղուց խանգարուած առողջութիւնը վերականգնելու։

—Մեզ հաղորդում են որ Ս. Էջմիածնի ճեմարանում հայոց լեզուի դասերը տուել են Պ. Մ. Պալեանին։

—Ս. Էջմիածնից մեզ հաղորդում են, որ Ս. Երեմիա եպիսկոպոսը՝ Ս. Սինոդի նախանդամը տկարացել է, ոտնուռոյց է ստացել և ամեն օր ջերմ լոգարան է ընդունում։ Մի շաբաթից աւելի սենեակում մնալուց յետոյ, վերջապէս անցեալ երկուշաբթի, յուլիսի 22-ին, կարողացել է եկեղեցի իջնել ի մխիթարութիւն սինոդականների։

—Նոյն տեղից մեզ հաղորդում են, որ Ս. Երեմիան աշխատում է բարեկարգել Ս. Աթոռի շրջակայքը։ Այսպէս Ն. Սրբազնութիւնը բարեհաճել է պատ չնել տալ Ս. Էջմիածնի պատից մինչև նրա քարվանսարան, Վաղարշապատի հրապարակի հարաւային կողմում եւ Ս. Աթոռի դէպի Ս. Գայիանէի վանքը տանող ճանապարհի աջ կողմում գտնուող դատարկ տարածութիւնը հերկել տալով առւոյտ (ճօճա) է ցանել տուել։

(Նոր-Դար)

Տաճկաց հիւպատոս Հասիբ-Բէյը իր տէրութիւնից կոչուած լինելով, այս օրերս ուղեւորում է Կ. Պոլիս, մի ամիս ժամանակով։ Ուրբաթ օրը տեղի ունեցաւ մի ընթրիք ի պատիւ Հասիբ Բէյի, Պ. Աբգար Յովհաննիսեանի նախագահութեամբ։

—Պ. Ղուկաս Նիսանցը՝ թոյլտուութիւն ստանալով Սրբազան Առաջնորդից իր ծաղկափթիթ հասակում վախճանուած որդուն թաղել Մանգլիսի եկեղեցու գաւթում, հարիւր ռուբլի է նուիրել Մանգլիսի հայոց ուսումնարանի օգտին։

—Բագուայ առաջին գիլդի վաճառական Միխայիլ Օսիպովիչ Արամեանը, նուիրած լինելով 10,000 ռուբլի յօգուտ Թիֆլիզի երկրորդ գիմնազիայի շինութեան, արժանացել է ռուսաց ազգային լուսաւորութեան նախարարութեան շնորհակալութեան։

(Արշալոյս)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ

Սանիյէ Միւթէֆարիզի ատիճան տրուեցաւ Ծովային նախարարութեան թղթակցութեանց գիւանին անօրէն և Մախսուսէի վարչութեան նոյն գիւանին առաջին քարտուղար Ֆազլլ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատիճան՝ Մախսուսէի վարչութեան Պէնկազիի ճիւղին քարտուղար Ահմէտ Ճէվտէդ էֆէնտիի։

Սալիսէի ատիճան՝ Ադեռ գաւառակալ Բէուզի էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի ատիճան՝ Սուր գաւառակի երեւելիներէն Սայիտ Մէմլուք էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի ատիճան՝ Բէրքուլի երեւելիներէն Սիւլէյման Աղաղատէ Սալիհ էֆէնտիի, տեղական կառավարութեան գործոցը մէջ իւր մատուցած բարւոք ծառայութեանցը ի վարձատրութիւն։

—

ԹԱԴՎԻՄԻ ՎԷՐԱՑԻ

Թաքվիմ Վէրայ պաշտօնական թերթն, որ ցարդ կիրակի, երեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը կը հրատարակուէր, կայս. հրամանաւ՝ յետ այսորիկ ամեն օր պիտի հրատարակուի, բաց ի ուրբաթէ։ Թաքվիմ Վէրայ Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին օրը վերըստին հրատարակուիլ սկսած ըլլալով, ամենօրեայ հրատարակութիւնն եւս Ն. Կ. Վեհափառութեան գահակալութեան տարեդարձի օրէն պիտի սկսի, այսինքն յառաջիկայ երկուշաբթի օրէն։

—

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղեցաւ ներքին գործոց և հանրօգուտ շինութեանց վերաբերեալ կարեւոր խնդիրներով։

Նախարարաց Խորհուրդէն յետոյ Բարձ. Մեծ-Եպարքոսն և Արտաքին գործոց Վեհ. Նախարարը պահ մը խորհրդակցեցան։

—Ոստիկանութեան նախարար Նազիմ պէյ երեկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—

ՑՈՒՆԱՑ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Երէկ, Ցունաստանի գահաժառանգ իշխանը ցաւակցական հեռագիր մը ուղղեց Ֆենարի Պատրիարքարանը։

Սինոդն, իր նախագահին միջոցաւ պատասխանեց այս հեռագրին։

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վեհ. Ցարութիւն փաշա, կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր պէյ, Արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Միքայէլ էֆէնտի և ուրիշ պաշտօնեայ մը Բ. Դրան կողմէ ներկայ պիտի գտնուին յուղարկաւորութեան։

— —

ՆԱԻԱՐՇԱԻ

Նաւարչաւի կարգադիր Մասնախումբը կը հաղորդէ մեզ այս առաւօտ, թէ նաւարչաւն, որ այսօր տեղի պիտի ունենար ի Մօտա, յետաձգուած է։

Կարգադիր Մասնախումբը այս գիշեր նիստ պիտի ընէ ի Դատրգիւղ, նաւարշաւի օրը որոշելու համար։

—

ՄԻՇԷԼ ՓԱՇԱ

Պոլսոյ քարտիզի արտօնատէր Միշել փաշա նախընթաց առաւօտ կայսպատ գնաց իր յարգանքները մատուցանելու Վեհ. Սուլթանին և ընդունուեցաւ կայս. պատան առաջին քարտուղար Վեհ. Սիւրէյա փաշայի կողմէ։ Նոյն օրն այցելեց նաեւ Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց Վեհ. նախարարին։

—

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ

Պրուսայի կուսակալութիւնը, նկատելով որ կալուածական տրոց գանձման առկախ մնալուն գլխաւոր պատճառներէն մին է գետիններու վրայ իրենց իրական արժէքէն աւելի դրուած գինն, առաջարկած է ներքին գործոց նախարարութեան որ այս կարգի կալուածներու գիները վերստին որոշէ և իրենց իրական արժէքին համեմատ տուրքի ենթարկէ զայնս, որ պէս զի տրոց դանձումը կանոնաւորուի։

—

ԱԼԲՈԼԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑԻ

Պետական Խորհրդոյ անդամ Սամի պէյ մայքսային վարչութեան ներկայացուցիչ է պայմանագիրն այն ալքոլի մթերանոցներու շինութեան, որուն մենաշնորհն ստացած է։

—

Պ. ԿՐԷՔՈՓ

Պուլկարիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Կրէքոփ երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս ժամանեց արեւելեան ճեպընթացց կառախումբով։ Պուլկարական գործակատար Պ. Վուլքովիչ Սիրքէճիի կայարանէն դիմաւորեց Պ. Կրէքոփը։

—

ՄՆԱՑԿՈՒԹԻՒՆՔ

Առեւտրական ծովային դատարանը օգոստոս 7էն սնանկացեալ հռչակած է Խաիմ Սամսթոն՝ հաստատեալ ի Պոլիս Մահմուտ փաշա թիւ 92։ Դատարանին օգնական անդամ Եանքօ էֆ. հայուեցնիչ դատաւոր կարգուած է և փաստաբան Ռուբէն էֆէնտի Փափազեան՝ առժամեայ «Նդ»։ Դատարանն որոշած է նաև բանտարկել սընանկացեալը։

—

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հնտախտին նկատմամբ երէկ եւս ոչ է տեղեկութիւն եկած չէ հիճազէն։ Հալէպէն կը հեռագրեն թէ օգոստոս 12էն մինչեւ 13, հնտախտէ երկու մահեր պատահեր են։ Օգոստոս 14ին, Այնթապի մէջ՝ 12։ Հալէպի շրջակայից մէջ եւս մէկ քանի մահեր պատահեր են։

—Առողջապահական ժողովն որոշած է որ Մէրսինի ու Սուրիական Տրիպոլսոյ համար որոշեալ տասնօրեայ քարանթինան Գլազովէնի մաքրանոցին մէջ կատարուի։ Ժողովն տեղեկանալով որ Եդեսիոյ մէջ եւս հնտախտ ծագած է, հրամայած է որոց որ անկէ է ազգու միջոցներ ձեռք առնուլ որպէս զի այդ ախտ Տիարպէքիրի, Սեբաստիոյ ու Քարբերդի նահանգաց մէջ եւս չտարածուի։

— —

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Երէկ ծանուցինք թէ Պ. Բէյմոն, որ Ուժուրճաի ագարակէն լեռը տարուած էր աւազակաց կողմէն, ազատուեր է, փրկանաց գումարը՝ 5000 ոսկին վճարուած ըլլալով։

Պ. Բէյմոն աւազակաց ձեռքէն ազատուելէ յետոյ Միւրէֆթէթ գնացեր է և հեռագրուեր է ի կէլիպոլու որ այս վերջին նաւահանգիստը հանդիպող շոգենաւերէ մին Միւրէֆթէթ երթայ։ Ըստ այնմ Ֆրէսկինէ ընկերութեան Էօօք շոգենաւն, որ Սէլանիկէն կուգար, Միւրէֆթէթ հանդիպելով Պ. Բէյմոնն ու ֆրանսական դեսպանատան թարգման Պ. Վիլպէրը առնելով երէկ Ռոտոսթօ տարեր է։

Պ. Բէյմոն պատմած է թէ աւազակաց ձեռքը իյնալէն մինչեւ ազատուած վայրկեանը աչքերը կապուած են եղեր։

—Ըստ տեղեկութեանց Սմոլէրի, այն երկու հազար ոսկին, զոր ի Սէլանիկ երկաթուղւոյ գործաւոր իտալացի Սոլինին լեռը տանող աւազակները պահանջած էին իբրեւ փրկանք, յանձնուեր է Նոյն աւազակաց եւ կը յուսացուի թէ Սոլինի երէկ իրիկուն ազատած ըլլայ։

— —

ՊՈԼՍՈՅ ԲԱՐԱՓՈՒՆՔ

Պոլսոյ քարափանց ընկերութիւնը Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մատուցած է Պոլսոյ քարափանց քարտէսները։

Կրսուի թէ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագիտաց գիւանն ինչ ինչ բարեփոխութիւններ ի գործ պիտի դնէ՝ քարափին՝ Սիրքէճիէն մինչեւ Լիմանի եւ Դարաքէօյէն ի Թոփխանէ շինուելիք մասերուն համար։

— —

ՄԻՐԶԱ ՄՈՀՍԻՆ ԽԱՆ

Մայրաքաղաքիս պարսկական նախորդ դեսպան Միրզա Մոհսին խան Բարլոպատէն Փարիզ գնացեր է և տասն օրէն մայրաքաղաքս կը ժամանէ։

—

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Ֆրանսական դեսպան Մոնթեպելլոյ կոմսն ու կոմսուհին երեք շաբաթէն պիտի մեկնին մայրաքաղաքէս, Փերեսպոլիզ երթալէ առաջ Փարիզ այցելելու համար։

— —

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒՄ

Դամասկոս քաղաքը եղեքտրական լոյսով լուսաւորելու համար Բէշիտ Մուիթան էֆէնտիի ներկայացուցած ծրագիրը քննուելէ ետք հեռագրական վարչութեան և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան արուեստական ճիւղերուն կողմէ, յանձնուեցաւ այս վերջին նախարարութեան խորհրդոյն։

—

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Օսմ. կայս. պանքայի Պոլսոյ ճիւղին պաշտօնեայ եւ կ. Պոլսոյ ամերիկեան նախկին հիւպատոս հանգուցեալ Պ. Ֆրեսերիք Կարաչինոյի որդին Պ. Ֆելիքս Կարաչինօ նախընթաց առաւօտ անձնասպան եղաւ ի Բերա, Մէքթէպ փողոցի տունն, տարաճանկի հարուած մը պարպելով բերանին մէջ։ Դունդակը քիմքէն անցնելով մխուեր է գանկին մէջ։ մահը վայրկենական եղած է։ Երբ սենեակը մտան, Պ. Կարաչինօ անկենդան գետին փռուած էր։

Պ. Ֆելիքս ազնիւ եւ զուարթաբարոյ երիտասարդ մըն էր և յոյժ սիրելի իր պաշտօնակիցներուն։ Ժամանակէ մը ի վեր գլխու ջղացաւէ կը տառապէր, և չկրնալով ոչ է գործով զբաղիլ, վեց շաբաթ արձակուրդ առած էր։ Այս հիւանդութեան կը վերագրուի իւր անձնասպանութիւն։

—

ՏԻՄՕԹԷՈՒՍ ԳԱՑՄԱԳԱՄԸ

Ըստ տեղեկութեանց Հէրէքէրի, Տիմոթէքի գայմագամ Սաֆէթ պէյ Ադրիանուպոլիս կոչուելով Իտարէի ժողովին կողմէ հարցաքննութեան ենթարկուած է, որովհետեւ իրեն դէմ բողոքներ եղած էին։

—

ԿԻՐԱՍՈՆ

Կիրասոնի գլխաւոր արտադրութիւնը կաղին՝ այս տարի խիստ առատ է։ Կերասոնի տասանորդի տուրքն, որ անցեալ տարի 1,619,446 ղրուշի վարձակալութեան տրուած էր, այս տարուան ամուրդին առ այժմ 2,020,000 ղրուշի ելած է և կը յուսացուի թէ աւելի եւս բարձրանայ։

Գեղարուեստից վարժարանի արձանագործութեան նախկին շրջանաւարտ Իհսան պէյ Փարիզ պիտի ղրկուի արձանագործութիւնը կատարելագործելու համար։ Իհսան պէյ ցորչափ Փարիզ մնայ, կայս. կառավարութենէն հազար հինգ հարիւր ղրուշ ամսաթոշակ պիտի ստանայ։

—Սպարապետի Դրան հին հաշուոյ յանձնաժողովին անդամ գնդապետ Մուսթաֆա Նաիլի պէյ՝ զինուորական փուռերու քննիչ կարգուած է։

—Հանրային պարտուց Վարչութեան իտալական պատուիրակ Պ. Մանքարտի երէկ Իտալիա ուղեւորեցաւ։

—Այն աշակերտք, որք երկու տարի քաղաքային բժշկական վարժարանին մէջ իրենց շրջանն աւարտած ըլլալով, այս տարի Հալքալըի անասնարուժական վարժարանը պիտի փոխադրուին, պիտի կրեն խահուէի գոյն համազգեստ մը, եզերքները կանանչ նեղ ժապաւէնով։

—Հալքալըի անասնարուժական վարժարանին տնօրէն անուանուած է գերգնդապետ Մէհմէտ Ալի պէյ, անասնաբոյժ քննիչ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

—Դերմանական գործարան մը յանձն առած է 1800 ոսկիով շինել ջրհանկիր զօրաց վաշտին յատուկ նոր դրութեամբ շոգեշարժ հրդեհի 3 ջրհաններ։ Այդ գումարի առաջին մասնավճարը՝ 600 ոսկի՝ վճարուած է յանձնառուին։

—Քաղաքապետութիւնը հրամայած է Տէրքոսեան ջրի ընկերութեան, որ մայրաքաղաքիս փողոցները ոռոգելու գործն առաւօտները ժամ 2ին սկսելով 5 ½ աւարտի և կէս օրէն յետոյ ալ ժամ 8էն մինչեւ 10 տեւէ։

—Կայս. Իրատէ մը արտօնած է 41,000 ղրուշ ծախքով ամբողջացնել Պէօյիւքտէրէյէն մինչեւ Մէհարարունու գտնուած քարափին պակաս տեղերը։

—Նախընթաց գիշեր ի Եէնիգարու երկաթուղւոյ գծին մօտ անծանօթ չարագործ մը դաշոյն ի ձեռին յարձակեցաւ ի Պահճէ գարուճիֆլանի Մկրտիչ աղայի վրայ, որ անկից կ՚անցնէր և 328 ղրշ. դրամը, ութ մէճիտ արժող արծաթ ժամացոյցն ու շղթայն և բաճկոնը յափշտակելով փախաւ։

—Բերայի պատժական ատեանը նախընթաց օր դատեց Բոսֆի, Թրիանտաֆիլոս և Տիմիթրի անուն երեք անձեր որք ի Զբնան Քարու ճամառվաճառական Սիմոն Զավտարօյն ապրանք շորթած էին խարդախութեամբ։ Թրիանտաֆիլոս և Տիմիթրի ազատ արձակուեցան, իսկ Բոսֆի դատապարտուեցաւ ութ ամսուան բանտարկութեան, հինգ ոսկւոյ տուգանաց և ապրանաց արժէքին՝ 2000 ղրուշին հատուցման։

—Մանաթերի կուսակալը ծանուցած է թէ Օխրիտա գաւառակին Իպրիճէ գիւղին մէջ պաճարխտ ծագեր է։

—Նախընթաց օր, Թերէ-պաշիի թաղապետական պարտէզին մէջ, գիրկը մանուկ մը կրող մանկամարդ սպասուհի մը՝ շրջագայողի մը կողմէ հովանոցի հարուածներ ընդունեց երեսին վրայ։ Ոստիկանութեան իմաց տրուեցաւ, բայց պարոնն անհետ եղած էր։

—Թաղապետութեան Դ. շրջանակին (Պէշիքթաշ) տրոց քարտուղար Մուսթաֆա Նուրի էֆէնտի, որ ժամանակէ մը ի վեր պաշտօնակ եղած էր և Պետական Խորհրդոյ նախնական ճիւղին կողմէ կը դատուէր, անպարտ արձակուելով իր պաշտօնին մէջ վերահաստատուեր է։ Սորա պաշտօնակիցը Մէհմէտ Ալի էֆէնտի, որ Մուսթաֆա Նուրի էֆէնտիի պաշտօնական կնիքը՝ իբրեւ պաշտօնակից՝ առնլով անոր անպատթիւղիեր չինած և կնքած էր, նոյն դատարանին որոշմամբ մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտուած է։

—Տրապիզոնի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ ճանիկ գաւառին Թրէմէ գաւառակին մէկ գիւղին մէջ երեք կուրճիներէ և եօթը թուրքերէ կազմեալ աւազակաց խումբ մը երեւան ելնելով, տեղական ոստիկանութիւնը այդ աւազակները պաշարեր և սասնցմէ մին վիրաւորեալ ու երկուքը ողջ ձերբակալեր է և թէ միւս աւազակները տակաւին պաշարուած են։

—Գասքէյի Զարքեզը Թաղին մէջ ծաղկի հիւանդութիւն երեւան եկած ըլլալով, հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են։

—Ի Բերա Տոլապ Տէրէսի բնակող գաւէմբեար Սիմոնի չորս-հինգ տարեկան տղան նախընթաց օր յանկարծամահ եղաւ։

—Ի Տրապիզոն տասն երկու տարեկան թուրք աղջկան մը դիակը գտնուած է ծովեզերքին վրայ։ Ցեռ քննութեան հաստատուած է թէ աղջկան պատիւը բռնաբարուելէ յետոյ ծովը նետուած է։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ այդ ոճրին հեղինակները երեւան հանելու համար։

—Մէյանիկի վաճառականք ոմանք երմտական նախարարութեան դիմելով խնդրած են որ այդ նահանգին ու Գոսովայի մէջ պատրաստուած դգալներէն արտածման պակուն մաքստուրքէ զատ առնուած անտառի տուրքը չառնուի, զի այն փայտերէն, ուրկից այդ դգալներ պատրաստուած են, արդէն անտառի տուրք առնուած է։ Այս աղերսագիր յանձնուած է անտառաց և հանքաց վարչութեան։

—Այս առաւօտ Ենի գիւղի առջեւ, կղմինոր բեռցած մավունա մը, զոր շոգենաւ մը կը քաշէր, հովին և ալեաց սաստկութենէն ջուր առնել սկսաւ և ընկղմեցաւ, սակայն ցամաքին յոյժ մերձ ըլլալով կարելի պիտի ըլլայ թէ կղմինորները և թէ մավունան ազատել։

ԱԶԴ

Մէջբերումներն Վարչական

Տեղեկութիւնս կը ծանուցանէ արգոյ հասարակութեան թէ, վարժարանիս մեռագործաց սրահը բաց պիտի մնայ թուականէս սկսեալ մինչեւ 3 օր պատուարժան այցելուաց առջեւ։

Փափաքողք կրնան այցելել առաւօտեան ժամը 4—8։

Եէնի-գարու (Տնտրինոբիլեան)
15 օգոստ. 91

ԽՈՐԴԱԽՕՍԱԼ ԳԻՐՔ

Մեր յօրինած «ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ» (Իմանալ՝ «Ինվալ») անուն դասագրոց խարդախեալ օրինակներն երեւան ելած լինելով՝ կը հրաւիրեմք բոլոր գրավաճառներն, ինչպէս եւ գնողներն, զգուշանալ կեղծերէն։

Հարազատ օրինակը կը կրեն մեր մասնաւոր կնիքն և կը վաճառին միայն ի Մարգարեան գրատան, Մէրճան չարչը, Կ. Պոլիս։

Այս խարդախութեան հեղինակն իւր ստորագրութեան տակ իրողութիւնը խոստովանած լինելով՝ թէ՝ գործող և թէ գործակից օրինաց տրամադրութեան պիտի ենթարկին։ Նաեւ պատասխանատու պիտի ճանչցուին անոնք որոց քով գտնուի խարդախեալ վարժարանի Մանկանց։

Ս. ԴԱՒԹԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 12 օգոստոս

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆՆԷՆ

ԱՅՍՕՐՎԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ 26 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տէյլի Բրէյէ կ'ըսէ թէ Անգլիոյ Թագուհին մտադիր է Բաղանեաց պատուոյ նշանին մեծ խաչը նուիրել առ Պ. Քանռ և թէ Ֆրանսական հանրապետութեան նախագահը գարնան Անգլիա պիտի գայ։

—Ալեքսանդրիայէ կը գրեն առ Տէյլի Նիւզ թէ Օսման Տիկմայի բանակին դասալիք զինուորները կը պատմեն թէ սուտանցիները վերջերս խմբուեր են Տոնկոլայի նահանգին սահմանագլուխներուն վրայ։

—Փարիզէ կը հաղորդեն առ Թայմս թէ Ծովակալ Ժերվէ Քրոնշդատ Չինու վերաբերեալ պաշտօնագիր մը բերեր է, որուն համեմատ, այն պարագային մէջ յորում Չինացիք դիմադրեն Եւրոպացւոց, Ռուսիա և Ֆրանսա իրենց մէջ պիտի բաժնեն ածուխի մթերանոցներն և պիտի գրաւեն արեւելեան սահմանագլուխները։ Ֆրանսա չպիտի ընդդիմանայ օրթոդոքսութեան ծաւալման, և Ռուսիա, իր կողմէ թոյլ պիտի տայ կաթոլիկ կրօնքին ծաւալումը։ Պաշտօնագիրը կը վերաբերի միայն Չինաստանի, որպէս զի Ֆրանքռուս Համաձայնութեան իրական հիմ մը գոյանայ, առանց պետութեանց կողմէ առարկութիւններ յարուցանելու։ Թայմչի թղթակիցը կը յաւելու թէ այս լուր ընդունած է լեզուով մը զոր կատարելապէս չէր հասկնար։

ԱՒՍՏՐԻԱՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զեռնակորայի իշխանն երէկ բաւական երկար այցելութիւն մը տուաւ Քանռքի կոմսին։ Այս վերջինն և ռուս դեսպանատան խորհրդական Քանդաքուզէն իշխան այսօր այցելեցին Սեւ լեռան իշխանին։

—Դիմի սակաւութեան պատճառաւ և արգիլելու համար զեղչի սակին պատահանարձրացում մը, Հունգարիոյ երկրագործական նախարարը Փէշթայի հրապարակին տրամադրութեան ներքեւ դրաւ 10 միլիոն ֆիորին չափաւոր տոկոսիւք։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սերպիոյ Ալեքսանդր Թագաւորն այցելեց Վերսայլի հնութեանց Թանգարանն և Սեվրի յախճապակիի հռչակաւոր գործարանն, ուր իրեն մատուցին ճոխազարդ անօթ մը և Պ. Քանռյի մէկ կիսանդրին։

—(Ֆ.) Նախարարապետ և պատերազմական նախարար Պ. Ֆրէսինէ երէկ իրիկուն Փարիզ դարձաւ։

—(Ֆ.) Հաւանական է որ Պ. Կիրս Իտալիոյ ուղեւորութենէ դարձին Փարիզ այցելէ։

ԱՐՄՏԵՈՒՈՅ ԽՆԴԻՐ

Ռուսիոյ երմտական նախարարի մէկ հրամանագրին համեմատ, արտածելի ցորեանն կրնայ խառնուիլ հաճարով առ առաւելն 8 առ հարիւր, ուրիշ ցորեններով առ առաւելն 3 առ հարիւր և ասոնց բաղադրութեամբ մինչեւ 1 առ հարիւր համեմատութեամբ։ Հաճարի և անոր բաղադրութեանց հետ մեծագոյն համեմատութեամբք խառնուած ցորեանը չը պիտի արտածուի օգոստ. 22ին, կէս գիշերէն ետքը։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Ֆ.) Պ. Կիրս Իտալիա պիտի այցելէ սեպտեմբերի արձակուրդի միջոցին։

—Ի Պոլոնեը (Իտալիա) բախում մը տեղի ունեցաւ Ֆիորենցայէ եկող ուղեւոր կառամատի մը եւ Պոլոնիայէ եկող վագառարձ կառամատի մը միջեւ։ Մէկ քանի ուղեւորք եւ հնոցպան մը վիրաւորեցան։

—(Ֆ.) Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիպօ այսօր Գերնի մէջ (Զուիցերիա) ներկայ պիտի գտնուի Ֆիրանական դեսպանատան մէջ տրուած հացկերոյթի մը և որուն պիտի մասնակցի նաեւ Զուիցերեան հանրապետութեան նախագահը։

—Գուլկարիոյ պատերազմական նախարարին մէկ հրամանագիրն, ըստ զինուորական օրինաց, մէկ քանի կիսաբաժիններու պահեստիները կը կոչէ այն ռազմափորձերուն որք տասն հինգ օր պիտի տեւեն։ Այս ռազմափորձեր Մանլիխէր հրացանով պիտի կատարուին։

—Վիւրթեմպերկի թագաւորին առողջական վիճակը բարւոքեցաւ։

ՀԱՅԻ ԽՆԴԻՐ

(Ֆ.) Հեսի դքսութեան կարգ մը քաղաքներուն մէջ յուզում կը տիրէ հացի գնոյն զգալի բարձրացման պատճառաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 15 Օգոստոս

Այսօր Ցունաց Ս. Աստուածածնայ տօնին պատճառաւ Ղալաթիոյ Պորսան գոց է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 26 Օգոստոս, ժամ 3 վեր. 15 երէկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	93 40
» » 4 ½ %	105 10
Օսմանեան քանոնիք Սէրի Դ.	18 57
Յամանեան երկաթուղի	66 75
» Բէյրթի բանկերութիւն	340 62
Ջանց Օթօման	553 75
Սօսիէթէ մէնէրալ	— —
Գրեսի Լիոնէ	808 75
Իտալական Ռանթ 5 %	90 40
Էգիպտական 5 % (1884)	410
Թիւրք Թիւրք (1890)	417 50
Եգիպտական միացեալ	486 25
Գանց ազ Բարի	757 50
Օսմ. մաքս. պրժէթութիւն	445
Ռիո Թինթօ	546 25
Մէսխիւռ	622 50
Օսմանիյէ (Օսմանեան քանոնիք)	353
Ղէր Լիմբուրգ փոյ	25 28

Լոնտոն, 26 Օգոստոս, ժամ 6 վեր. — երէկոյ

Ընդ. քանոնիք	95 7/8
Սմ. » Սէրի Դ.	18 7/16
» » » Ա.	42 7/8
» » » Բ.	23 1/8
» » » Գ.	18 43
Փոխառութիւն 1877	— —
Գանց Օթօման	12
Դիֆերտական միացեալ (իւնիֆիքէյ)	96 1/8
» առանձ. (բրիգիլիժէ) 1890	91
Ռիո Թինթօ	21 59
Յամանիյ (փոխառ. Բէյլիս)	103
Էհրլիխական 5 %	81
Մոնտէյ »	62
Իսպանական 1890	96 1/4
Այսպնի երկաթուղի	22
Գրանտպայի երկաթուղի	16 1/2
Գրանտպուքիւն Գարթիզ փոյ	25 475

Վիեննա, 26 Օգոստոս, ժամ — լեր. —

Յամանեան երկաթուղի	31 50
» Բէյրթի բանկերութիւն	158
Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	118 30
» Փարիզի »	— —

Գերլիզ, 26 Օգոստոս, ժամ — վեր. —

Փոխառութիւն Լոնտոնի վրայ	20 31
» Փարիզի »	— —
Ռուզ Թզթագրամ	203 75
Յամանեան երկաթուղի	62 30
Օսմանեան քանոնիք Սէրի Դ.	18

ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Կարնոյ Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Դեւոնդ եպիսկոպոս Շիշմանեանի կողմէ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ուղեալ հետեւեալ նամակի մի պատճէնն եւս մեզ հաղորդուած ըլլալով, կը հրատարակենք։

ԿԱՐԻՆ, 3 Օգոստոս 1891

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայր
Նախագահ Ազգ. Ընդհ. Պատկ. Ժողովոյ
Կ. Պոլիս

Աբէ-Եւ Օրախերիի մէջ կարգացի Ազգ. Կեդր. Վարչութեան նախորդ Կրօնական Ժողովոյ Համարատուութիւնը, որոյ ԻԸ. յօդուածն ինձ կը վերաբերէր։ Այդ յօդուածին մէջ ցաւօք տեսայ որ իրողութիւնն իւր իսկական դիմագիծով չէր ներկայացուած, ուստի իրաւունք ունեցայ բողոքելու առ Բ. Սրբազնութիւն Ձեր եւ առ Պատկ. Ազգային Ժողովք։

Ցայսմիկ է թէ արձակուած մի վճիռ միշտ նախապէս կասարուած դատարանի մը հետեւութիւնն է, և որովհետեւ այն վճիռը զոր ինձ նըկատմամբ տուած է նախորդ Կրօն. Ժողովն, առանց դատաստանի տեղի ունեցած է, հետեւաբար իսպառ հեռի է կրելէ դրօշմն արդարութեան, և ահա ճիշդ այս պատճառաւ է որ իրաւունք կ'ունենամ բողոքելու յանուն այն արդարութեան՝ որ երկնքէն կը բղխի, որոյ վերայ հաստատուած դիտեմք Պատրիարքական Գահն եւ որով եւեթ փափաքելի էր որ չարժած լինէր Կրօնական յիշեալ Ժողովն։

Ամեն ողջմիտ և լրջախոհ մարդ՝ համարատուութեան այդ մասն ընթեռնլով, կարող է ըմբռնել նորա պարունակութեան տրամաբանութենէ հեռի լինելն, որ եթէ սոսկ լրագրական մի հրատարակութիւն լինէր, մեր լռութիւնն բաւական կը լինէր, բայց որովհետեւ մի բարձրագոյն հեղինակութենէ կը բղխի այն, արդահատելով հանդերձ՝ կը բողոքեմ։

Նախ՝ թէ Խարբերդցի Պետրոս աւանուն վարդապետին Զնգուշի Վանահայրութեանն առթիւ յիշեալ Համարատուութեան մէջ գործածուած «այն ինչ» առաձիգ բառն որոշակի չէ կարող բացատրել թէ նախորդ Կրօնական Ժողովը ե՞րբ գնա ի վանահայրութիւն կոչեր է, մեր կողմանէ կարդացուելիկ հրատարակուածի միջոցին, թէ յառաջ կամ վերջը։ Սակայն հրապարակային իրողութիւն մ'է որ՝ նախորդ Կրօնական Ժողովն իրաւասութեան խնդիր յարուցանելով, եւ այդ վարդապետը իբրեւ չքնաղ ոք՝ պաշտպանելու երեւելով, 1889ի Յուլիսի մէջ Զնգուշի վանահայր կացուցած է, զոր սակայն հազիւ տասը հինգ օր վարելով, հեռացած է՝ չդիտեմք ի՞նչ. թէ Զնգուշցւոց բաղձանօք, մինչ մեք նոյն տարւոյ Մայիսի մէջ, այսինքն Կրօնական Ժողովոյ այդ տնօրինութենէն երկու ամիս յառաջ, երբ այդ չնորհունակ վարդապետ դեռ մեր իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուէր, զինքը կարգալոյծ հրատարակած եմք իւր ծանօթ խել մը հակեկեղեցական եւ հակամարդկային գործոց պատճառաւ, որոց ճշմարտութեան անկասկած վկայներ են Ազգ. Պատրիարքարանիդ արձանագրութիւնք եւ նոյն իսկ այդ Հաժարատուութիւնն ստորագրող բարձրասահման եկեղեցականներէն միոյն ականատես եւ ականջալուր վկայութիւն։

Երկրորդ, թէ Համարատուութեան այդ մասը չբացատրեր թէ այդ վարդապետի կարդազրկութիւնն յիրաւի՞ թէ յանիրաւի մի տնօրինութիւն էր՝ գործադրեալ ի մէջն։ Կը կարծենք թէ լաւ էր եթէ լուսաբանուած լինէր այդ յոյժ կարեւոր կէտն։

Երրորդ, թէ մեր ո՞ր օրինքէն կարող եղած է յիշեալ կրօնական Ժողովն ըմբռնել՝ թէ մեք ըմբոստ ոք եմք,— եթէ ի Պոլիս հրաւիրանացն անձամբ չպատասխանելուս համար է, ինչպէս կը կարդամք,—կը խնդրէի խոնարհաբար որ Պատկ. Ժողովդ հաճէր մի անգամ աչքէ անցընել ընդ մէջ իմ և Պատրիարքարանի այդ առթիւ կատարուած թղթակցութիւններն, որք լիովին պիտի բացատրէին Պոլիս չերթալուս ամենաիրաւացի պատճառներն եւ պիտի ի յայտ բերէին այդ առթիւ ըրած ինչ ինչ առաջարկներուս օրինաւորութիւնն որ չեմ հասկնար՝ թէ ո՞րպիսի խղճի արդարութեամբ ըմբոստութիւն մեկնուած է նախորդ Կրօնական Պատկ. Ժողովոյ համարատուութեան մէջ։ Ես այսօր իսկ պատրաստ եմ գալ ի Պոլիս եթէ հրաւիրուիմ այդ առթիւ, միայն թէ այդ Պետրոս վարդապետն ալ գայ։ Նախ ամբաստանեալն եւ ապա ամբաստանողն։

Զորրորդ, կը բողոքեմ Կարնոյ մէջ պատահած ընդ կուսի չորրորդ ամուսնութեան մասին Կրօնական Ժողովոյ ինձ համար գրածին դէմ, թէ Երջանկայիշատակ Վեհ. Հայրապետն ամենայն Հայոց զիս յանդիմանած լինի։ Եթէ Ն. Ս. Օծութեան այդ առթիւ առ մեզ ուղղեալ օրհնաձիր կոնդակն յանդիմանութիւն կը նկատուի ինձ համար՝ պիտի ուզէի իմանալ Կրօնական Ժողովոյ Ս. Հայերէն՝ թէ այդ ամուսնական խնդիրն, որ իրենց սեղանին վրայ կը գտնուէր, եւ այդ առթիւ Կանոնիկական Կոնդակի պարունակութիւնն՝ որ ըստ իւրանց դրութեան՝ վճիռ անյեղի կը նկատուէր, ի՞նչպէս լուծուեցաւ, եւ անյեղի վճիռն ի՞նչպէս յանկարծ յեղի դարձաւ, որպէս զի 1890 ի Հայրապետական այդ խրատ՝ որ եկեղեցական կարգաց եւ կանոնաց անվթար պահպանման յորդոր կը կարդար, իրաւամբ յանդիմանութիւն դառնայր որոց որ անկ էր, եւ ես գտնէ այդ յանիրաւի կշտամբանքէն ազատի։

Յետ սոյն բողոքանացս՝ չեմ կարող ծածկել սրտագին ցաւս՝ որ նախորդ Կրօնական Պատկ. Ժողովն, յորում կը գտնուին մեզ պաշտօնակից բարձրաստիճան Ս. Եղբարք, երեք տարիէ հետէ այսպիսի անչափ խնդիրներ առարկայ ընելով իրենց, ի զուր և ի նանիր կը հալածեն ու կը նախատեն իրենց մի տրուպ եղբայրն, անհնազանդ, ըմբոստ եւն. տիտղոսներով, եւ կուզեն նսեմացնել յաչս Ազգի անունն իրենց մի պաշտօնակցին, որ, եթէ ոչ իրենց չափ, գէթ ոչ նաեւ պակաս կրցած է ուսումնասիրել իր պաշտօնի իրաւութեան սահմանը, որ ճանչցած է ազգային կեանքն, որ հնգետասան ամայ երկար շարքին մէջ անընդհատաբար անձնազոհ պաշտօնավարութիւններ ունեցած է, եւ գնացած՝ ուր որ կոչած է զինքն Ազգ. իշխանութիւնն, հասանելով ի վերայ ժամու եւ տարաժամու, եւ իր հովուութեան յանձնեալ հօտին անդորրութիւնն ու բարօրութիւնն եւեթ խորհած է՝ կուրծք տալով ազգի ազգի նեղութեանց՝ որք գրեթէ անբաժան են առաջնորդութեան նման ծանր եւ փափուկ պաշտօնէն։ Եւ անչուշտ այս իրաւամբ է որ Ազգ. հոգեւոր իշխանութիւնն «բացարիկ պարագայներու մէջ», ինչպէս կ'ըսէ Կրօնական Ժողովն, կոչեց զմեզ ի Կարին, ի պաշտօն Պատրիարքական փոխանորդութեան, առանց երբէք մտածելու մեր կարծեցեալ ըմբոստութեան վրայ։

Յուսալից լինելով որ, Պատկ. Երեսփոխանական Ժողովդ, որ ներկայացուցիչն է ողջոյն Հայութեան եւ որմէ զատ չկայ բարձրագոյն մի ատեան՝ այս պարագային մէջ իրաւունք եւ արդարութիւն պահանջելու, պիտի բարեհաճի զներկայս իւր բարձր եւ լուրջ ուշադրութեան առաջարկն ընել եւ զարժանն տնօրինել յանուն ճշմարտութեան, որոյ հետեւող և պաշտպան կը տեսնեմ զինքն բարեբաստաբար։

Մնամ ամենախորին յարգանօք
Ձեր Բ. Սրբազնութեան խոնարհ որդի
Պարբ. Փոխանորդ Կարնոյ
ՂԵՒՈՆԴ ԵՊԻՍԿ. ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ

ՁՈՐՔ-ՄԷՐՁՄԷՆԷՆ ՑԻՍԲԷԼՆՏԷՐՈՒՆ

Այցելելէ վերջ Օճագլը գիւղն, օթեւանած էինք Զորք-Մէրզմէն. եղանակն ամառ է, այնչափ կլիմայն տաք է որ չկրցանք շատ մնալ, և արդէն այս կողմեր հացագործ և ճաշարան չգտնուելուն, պանդխտի յարմար երկիր չէ, ուստի մերժեցինք մինչեւ իսկ մեր բարեկամին մկրտութեան առթիւ տնեցած հրաւէրը, յ'որ օր պիտի ելնէք իւր մանկիկը երեքօրեայ աղէն (*) և մկրտուելէ յետոյ տաք չամիսով, այն օր պիտի տաղուէր, որպէս զի տղան իբր թէ յետոյ վերքեր չհանէ, ու մտադրեցինք ուղեւորիլ Իսքէնտէրուն։

Վերջապէս յունիսի մէջ էր. ջորեպանները վարձեցինք և փութացինք հասնիլ Փայաս գրեթէ նօթի, զի կամ իսկ չկրցանք ծախու առնել սոյն երկրի ժողովրդէն, որոնք այն նախապաշարումը ունին թէ երբ դրամով կամ ծախեն՝ կոխու ծծերէն կաթը կը քաշուի։ Սաղարթախիտ ծառոց հովանւոյն տակէն անցնելով և քերելով կարկաջահոս առուակաց եղերքն, հասանք կէս ժամէն եղեր ի և անտի համանուն վտակէն անցնելով մտանք Փայաս նախնի քաղաքը ճիշդ երկուք ու կէս ժամէն։

Փայաս կը գտնուի Միջերկրական ծովու Իսքէնտէրունի ծոցէն իբր կէս ժամ հեռու, հարթատակ դեռնի մը վրայ ճիշդ ծովեզերքն։ Ի հնումն ունէր 20,000ի մօտ բնակիչ և էր կառավարչութիւն, այժմ կորուսած է իւր նախկին փառք, ունի հիմա հազիւ երեք հարիւր տուն բնակիչ, հինգ տունն Հայ և մնացեալք Ֆէլլահ կամ Սադուկեցի, ունի փոքրիկ չուկայ մը, հոլակաղ բանտ մը և նշանաւոր հնութեանց կիսաքանդ բեկորներ։ Տակաւին կ'երեւին Հայ և Յոյն նախնի եկեղեցեաց սրբավայրերը։ Ցունաց եկեղեցիէն մի քար տարուած է Փայասի բերդի մէջ, որ կը կրէ 1225 թրքական թուական մը, որ կը ցուցնէ կրծանման թիւը։ Բերդին մէջ կան կալանաւոր երեւելի արհեստաւորներ, որոնք կը շինեն նշանաւոր սիկարի տուփեր, փայտեր, գաւազաններ, նաւեր եւ կը հասցնեն ամեն տեսակ բանջարեղէն, ճիշդ բանտին բակին մէջ և ասով դիւրացած է Փայասի պանդուխտներուն ապրուստի միջոցը։ Փայաս ի հնումն կ'ըսուէր Իսոս, այժմ տեղակալութիւն է ընդ իրաւասութեամբ Ատանայի բարձր կուսակալութեան։ Կլիման կարի անտանելի է և ջուրն վնասակար, որով փոխանակ բաղմանալու հետզհետէ բընակիչք կը նուազին։ Երկրին ժողովուրդը դրեթէ առհասարակ երկրագործ ու պարտիզպան է, կարի աղքատ, մոքով եւ դրամով, չունի ոչ ոնավաճառ, ոչ հեռագրատուն եւ ոչ սուրհանդակ։

Ի Փայաս մի ժամ հանգստանալէ և ակրատ մը ընելէ վերջ սկսանք շարունակել մեր ուղին, անցանք իւր նախնի քարուկիր հոլակաղ կամուրջէն և ձիթատանէն, մտանք այն վայրը՝ յորում բռնուեցաւ Պարսից Դարեհ Թագաւորը Ցունաց Մեծին Ալեքսանդր Կայսրէն։ Մտքերնիս յարիշտակուած էր անցեալին պատմութեամբ եւ մարմինիս կարի նեղուած հեղձուցիչ կլիմայով, ուստի վար իջանք հաղուագիւտ մարմանդի մը վրայ և մեր գրաստները պահ մը հանգստացուցինք։ Բովերնիս՝ ծովեզերքը կ'երեւի մի կամուրջ կիսաքանդակ, որոյ վրայ կը պատմէ ջորեպան վարդեվարը թէ՝ մի կայսրուհի փափաքեր է Փայասէն ցՍամոս այս գեղով և ծովու վրայէն հաղորդակցութեան կամուրջ մը շինել քարով, սկսեր է ուչը կընալով յաջողիլ թող տուած է։

Այս աւանդական ձեռնարկ կարի մեծ է, բայց յաջողութիւն ձեռք չէին։ կած լինելուն մնացած է թերի, իբր նմոյշ ձեռնարկողին դուռդ գաղափարին։ Մեր գրաստները կշտացած էին առատ խոտով և մենք քիչ մը հանգստացած, ուստի սկսանք չուել։ հասանք այն նեղ կիրճը կամ անցքը, որ կը կոչուի Սայ, հոս կայ պահականոց, սրճարան և համանուն գիւղը, դէպ ի հարաւ ուղիը քարընկեց հեռու կ'երեւի Մեծն Ալեքսանդրի բերդը կանգուն, ունի թէպէտ եւ արձանդիր, բայց մենք չի կրցանք անձամբ այցելել, ուստի մեզ համար մութ մնաց այս կէտ։ Ապառաժուտ զառիվայրէ անցքի մը հետեւելով բարձրացանք բլրակի մը գլուխ, յորմէ կ'երեւի Իսկենտերուն։ Սայի մօտն է նաեւ դէպի ծովեզերքը Ցունաց Մարգարէին դուրս ելած տեղը, ուրտեղ կայ փոքրիկ մատուռ մը կիսաքանդ եւ ուր ցարդ կ'այցելեն երուսաղեմայ ուխտաւորք։ Ցունաց Մարգարէ Յոպպէէն նաեւ նըստած էր Ցարսոն երթալու, ծովը կը նետուի, կէտ ձուկը կլլելով զան յետ երից աւուրց կը փսխէ ի ցամաք հանէ հոս գուրս, որով կը կատարուի նախնի մարգարէութիւնը և Քրիստոսի երեքօրեայ Յարութեան օրինակ կը տըրուի։ Վեր ելած ենք արդէն բլրոյ գագաթը, իւր զառիվայրն ալ իջնելով ծովեզերքէն երթալով հասանք Իսքէնտէրուն Բերիոյ կամ Պելանի նաւահանգիստը, ընդ ամենը ճիշդ 7 ժամէն։

ՀԱՅԿ ԱՐԱՄ

1891 Յուլիս 15
Պոլիս

(*) Այս կողմեր նորածին տղան երեք օր չանկէկ աղելով մէջը կը պահեն, որպէսզի ապագայ չարքաշութեան դիմանայ եւ երբ աղէն հանեն, լուալէ յետոյ՝ տաքցած չամուրով քանի մը տեղէ կը տաղեն, որպէսզի չը հիւանդանայ։ Ինձ կերեւի թէ ասիկայ պատուասան է։

ԹԱՂԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՊԱՀԱՏՈՒ

Պատուոյ Արժ. Քարոզիչն հետեւեալ չրջաբերականն ուղղած է առ ընտրողս թաղին.

Ըստ մերինախորդ յայտարարութեան, կիրակէ առաւօտ նոր Թաղ. Խորհրդոյ մ'ընտրութեան համար որոշեալ քուէարկութիւնն կատարուեցաւ, և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ հետեւեալ հինգ պատուաւորներ անձինք Թաղ. Խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան։

Գրիգոր էֆ. Զօրայեան	339
Արշակ էֆ. Գատրեան	319
Մասեհ էֆ. Մասեհեան	199
Համբարձում էֆ. Գիւլիւքեան	193
Աղաման էֆ. Աւետիսեան	181

Իսկ համեմատական մեծամասնութեամբ ընտրելի մնացին հետեւեալ ութ Պատուաւորներ անձինք.

Գրիգոր էֆ. Սարրաֆեան	150
Ներսէս էֆ. Երէցեան	146
Յարութիւն էֆ. Ճաֆճաֆեան	138
Յակոբ էֆ. Տաքէսեան	126
Ներսէս էֆ. Գէոչէեան	110
Պետրոս էֆ. Խաչեան	102
Յովհան էֆ. Համբարձումեան	96
Արխոզոմ էֆ. Կարապետեան	94

Որոց քուէարկութիւնը յառաջիկայ ուրբաթ առաւօտ ժամ 11էն մինչեւ 2 պիտի կատարուի, յորմէ անմիջապէս յետոյ քուէհամարի պիտի ձեռնարկուի։

Ուստի կը հրաւիրեմք զձեզ, որ սոյն ութ ընտրելեաց մէջէն միայն չորս անուն ձեր քուէթղթին մէջ գրելով, ուրբաթ առաւօտ ժամ 11էն մինչեւ 2 կամ անձամբ բերէք և կամ նամակաւ զրկեք առ մեզ։

Պարտ կը համարիմ յիշեցուցանել նաեւ թէ՝ Ա. Սոյն երկրորդ քուէարկութեան մէջ վերոյնշանակեալ ութ ընտրելիներէն դուրս անձանց քուէ չի կրնար տրուիլ։

Բ. Մէկ անձի ձեռօք մէկէ աւելի եկած քուէներն չի պիտի ընդունուին։

Գ. Ստորագեալ քուէները կը ջնջուին։

Դ. Քուէարկութեան չի մասնակցողք, և կամ ժամանակին իրենց քուէներն չի բերողք բողոքելու իրաւունք չունին։

Մնամ ազօթարար
Նախագահ Ընդհանրական Ժողովոյ
ՎԱՀԱՆ Ծ. Վ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

12 օգոստ. 1891 Պոլիս

Ց. Գ. Պարտ անձին կը համարիմք ազդարարել այն Պատուաւորութեան ընտրողաց, որք օգտակարութեան կամ այլ բանաւոր պատճառաւ թաղս բացակայ կը գտնըւին, հաճին գալ ի խորհրդարան Ս. Եկեղեցւոյ, և իրենց քուէներն ստանալով ընտրական իրաւունքներն ի գործ դնել։

(Նոյն)

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՖԷԻՄԻ

ԻԼԱՆ

Պերինճի Քերքաի Հիւմայունա մէնսուպ պայ վէ Թապուր իլէ Տէրսաատէթէ պուլունան միւգիմմէտէն Գոլ ազաբը ըլիթպէսինէ գատար քեաֆիֆէի զապըթանը ասքէրիեէ իլէ մէէմուրլիկնի սըհհիյէ վէ հիմմէ վէ Թօրանէի ամիրէէ զապըթան իշխուն 307 սէնէսինէ մահսուսպէն եաւըզ չուհաբը էլպիսէ անպարընտա վէ գուսուր էճգաբը իլէ ալամէթը Փարիգա վէ էին վեաքալարը վէ սայիրէ չուհալարը միթէհհիսի թարաֆընտան սարֆ օլունմագ լազըր չուրութը մուգաբարէրէսի իլէ իյմալ իթթիրիլէճէք սուռուֆը միլիթլիքի զապըթան էյլիպսէսինին սէթրի բանթօլոան իպարէթ պէհէր թագմընը մա էճգաս պէհա իւճբէթը իյմալիեէսի 89 պուչուք զրուշա վէ քէզալիք գարթրը պէհէրի 49½ զրուշա թարիպի էօհտէսինէ օլուպ ազօսթօսը Բուսինին 21ինճի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճբա օլունարագ մէգթիւր գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթարնա վէ իրթէսի կիւնիւ 100ատ 5 թէնզիլինէ թարիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժումիյէ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

14 ազօսթօս 91 Նօ. 54 1—3

Սարը թէլ գէյէէի ճէպիտ 10.000, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 16½ զրուշ. Լաթիք արշընը ճէպիտ 1000, պէհէր արշընը ճէպիտի 9½ զրուշ. Բօթին չէրիսի արշընը 2000, պէհէր արշընը ճէպիտի 1 զրուշ. Զիզմէ չէրիսի արշընը ճէպիտ 6000, պէհէր արշընը ճէպիտի 1½ զրուշ. Ուքթաղ պալը մըսմար արշընը ճէպիտ 500, պէհէր արշընը ճէպիտի 9½ զրուշ. Պաշբաղ մըսմար գէյէէի ճէպիտ 500, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 3½ զրուշ. Ըվէնտուգ պէգի արշընը 2000, պէհէր արշընը 3½ զրուշ. գաբօղ ատէտ 700000, պէհէր 1000էն ատէտի 5 զուրուշ. Էօքճէ միսմար գէյէէի ճէպիտ 4000, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 4 զուրուշ. 600 եարատալը մագարա իրլիկի ատէտ 4000, պէհէր մագարաբը 6 զուրուշ. վիտալը միսմար գէյէէի ճէպիտ 400, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 4½ զուրուշ. սաեէ իրլիկի գէյէէի ճէպիտ 200, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 42 զուրուշ. չիւէ իրլիեի գէյէէի ճէպիտ 500, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 42 զուրուշ. օլիան իրլիեի գէյէէի ճէպիտ 200, պէհէր գէյէէի ճէպիտի 26 զուրուշ։

Պէյքօզ գալէվրախանէ անպարը իշուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգբի միւնագասեա գօնուլան պալատէ մուրագգամ 14 գալէմ աեագ գալը էճգաբը Ֆիյաթը մուրագգամէլերի իւլէ թաղիպլերի էօհտէսինէ օլուպ ազօսթօսը բուսինին 21ինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճբա օլունարագ մէգթիւր գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթթարնա վէ 17ինճի կիւնի 100ատ 5 թէնզիլինէ թաղիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժումիյէ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

13 ազօսթօս 91 Նօ. 50 2—3

Նիզամիյէ սարաֆխանէ անպարընտա 1 սէնէ գարֆրնտա իսմալ իթթիրիլէճէք ավանիի Դիւհասիեէսի իսմալիէ իւճբէթլերի միւնագասա իսթիլէճէկինտէն չէրաթթը մանիսմի իլէ իսմալինէ թաղիպ օլանլարն թարիխը իլանէն իթթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ ուժումիյէ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

14 ազօսթօս 91 Նօ. 56 1—3

Ճքոտրա ֆբրդասընտա պուլունան հայվանաթի իչուն 307 սէնէսի ազօսթօսընն 16ընճը կիւնիւնէն իթթիպարէն պիր սէնէյիւք օլմագ վէ 1 այտա ալընճաճագ կիւհէրն էսմանը 2ինճի մահ զաեէսինէ իտարէ սանսրընտան թէսվիկէ իսիլմէք չարթը իլէ մահալինճէ մէվգբի միւնագասաեա վաղ օլունան կիւհէրն պէհէր գըսէի ճէտիտի 20 բարաեա թաղիպի իւգէրինէ լուպ զիբը օլունան ազօսթօսընն 20ինճի կիւնիւ իհմալէի գաթիեէսի իճբա գըլընճաղընտան, ֆիյաթը մէգբիւրէտէն թէճզիլաթ իճբասը իլէ մէգբիւր կիւհէրն իթթասընա թաղիպ օլանլարընն վագդիւրէ գատար լէվազիմաթը ուժումիյէ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

13 ազօսթօս 91 Նօ. 50 2—3

Սէրֆիյէ մէվգրընն մահալինճէ մէվգբի միւնագասաեա գօնուլան էրզագը պիլտիրիլէն ֆիյաթլար իլէ մահալը թաղիպի էօհտէսինէ օլուուզունան ֆիյաթլարընտան թէճզիլաթ իճբասը իլէ էրզագը մէգբիւրէնին իթթասընա Տէրսաատէթէ թաղիպ օլուուզու հալէ ֆիյաթ վէ չէրաթթինի անլամագ իւզրէ թարիխը իլանէն իթթիպարէն 1 հաֆթաեա գատար լէվազիմաթը ուժումիյէ տայիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

13 ազօսթօս 19 Նօ. 51 2—3

Միւպայեա օլունճագ 3000 ատէտ գանավաչօտան մատուլ միւճէտէտ թէհի չուվարը պէհէրի իւչ զրուշ 10 փարաեա թաղիպի էօհտէսինէ օլուպ, ազօսթօսը Բուսինին 15ինճի բէնճէշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի, վէ 17ինճի ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ 100ատ 5 թէնզիլի զապուլ օլունճ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻԾ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՒԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ՆՕՐԹՀԱԼԸՆ ԷՖՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՒԹՒՆ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած ըրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի գիւղին համար մինչև ցարդ տուած գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրամայեն դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Այի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 կ՝ սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

THE BRITISH AND FOREIGN
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 1,340,000
Պահեստի դրամ » » 600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սոսկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իր դիրքով հասարակութեան կ'ընծայէ ուրիշ ամէն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամագրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, ևն, շոգենաւի, առագաստանաւու, թղթատարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Բիւշիւք Աչբը էֆէնտի խան։

32 Գործակալ, ԷՏՎԱՐԴ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

ԿԵԱՑ ԵՒ ԱՐՏԱԹԵԱՑ ՎԵՑ ՄԻՏԱԼՔ — ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՊԱՏՈՒՈՅ ՎԿԱՅԱԿԱՆ 1872 ՍՏԱՄՈՒԲՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՏԻՒՌԱՆԻ ԳԻՆԻ

2218

Ցրանսացի և օտար բժշկաց 4 000է աւելի ներողդալից վկայութիւնք կ'ապացուցանեն ազդեցութիւնն այս գինիին, որ Ալիքանթէի գինիին չափ ախորժահամ է։

Կազդուրիչ և զօրացուցիչ է որովհետև կ'աւելցնէ ախորժակը և կը պնդացնէ մարսողութիւնը

Կեդրոնատեղի՝ ԾԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՒՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

THE CYCLOSTYLE DUPLICATING APPARATUS
ԸՆԴՕՐԻՆԱԿԻՉ ԳՈՐԾԻ
(ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿԷՍԹԷՆԹԸՐԻ)

Կարելի է 2000 նման օրինակներ (copie) արտադրել սեւ և անջնջելի մելանով ամէն տեսակ Շրջաբերականներու, Գրութիւններու, Նկարներու և Երաժշտութեան։ Առանց լուացքի, լոգացման, ելեքտրականութեան, քիմիական արտադրութեանց կամ անիլէններու։

Այս գիւղացը պարզ, արագ, մատաւոր, տնտեսական և ամէնէն աւելի ինքնագործական է։

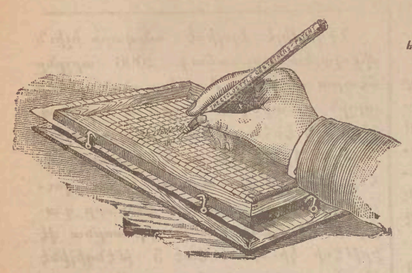

Ուրիշ միջոցներու վրայ Ընդօրինակիչ Գործին ունեցած առաւելութիւնքն հետեւեալներն են։

1. ԳԵՐԸՆՏԻՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ. — Որովհետև օրինակներն սեւ մելանով կ'ելլան և գրութեան գրչամը կը պահուի, այս միջոցով տղուած շրջաբերական մը ձեռքով գրուած նամակի մը ճիշդ նմանը կ'ելլայ։

2. ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՈՒ ԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՆՄԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Այս միջոցով կը ստացուի երկու հազար հատ օրինակներ այնքան լաւ որքան տասն օրինակներ, և վերջինը պիտի ելլայ առաջինին չափ փայլուն։

3. ՊԱՐԶՈՒԹԻՒՆ. ԵՒ ՏԵՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Մատիտով գրել դիտցող ամէն մարդ կրնայ նաև գրիչով գրել։ Տղայ մ'իսկ կրնայ օրինակներն առնել։ Լեմնատ մելանականութիւն մը չի կայ որ աւրուի։

4. ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ. — Ընդօրինակիչ գործին պահպանուն աւելի ածան կ'ելլայ քան ուրիշ միջոցի մը («ժելատինի» գրեթէ կէսն)։ Իրաքանչիւր գործերի հետ բաւական նիւթ կայ վեց ամիս գործածելու համար (շաբաթն անգամ մը աշխատելով)։

5. ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ. — Բնաւորին այնքան շուտ կարելի է գրել որքան մատիտով (թանձր մելանի հետ մաքաւելու պէտք չկայ) և գրութիւնը լմնալուն պէս օրինակներուն կարելի է սկսիլ։ Թանաքուած գլանակաւոր մը մաքուր և թուխ տպագրութիւն մը կ'արտադրէ։ Ժամուան մը մէջ 6 0 օրինակ կարելի է հանել։ Պղտիկ ծուալով շրջաբերական մը կրնայ գրուիլ և կէս ժամուան մէջ 200 օրինակներ ունենալ։

6. ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ. — Կարելի է երկար ատեն ընդարձակ մէկ կողմ թողուլ, և յետոյ ուզուածին չափ օրինակներ հանել անկից։

7. ՍԻԱԼՆԵՐՆ ՈՒՂՂԵԼ. — Ամէն է սխալ մը կարելի է ուղղել պարզապէս փիթամատով թերթելով ընդունելիք խօսքերը և անոնց տեղ գրելով ուզուած խօսքերը։

Այս մէջոց անպատեհութիւններէ զերծ է, զորս ունին ուրիշ գրութիւններ։ 2284

Այս հաշակաւոր ընդօրինակիչ գործին կ Պոլսոյ վաճառողն է՝ ԷՍՊԱՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց Վ.ղյմոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից։ 95 և 97

ԱԶԴ

Կահաւորման և կաւքի կազմանոցներու փերաբերեալ ամէն ինչ որ գնել ուզէք՝ նախ դիմեցէք ԼԱԹԱՐՕ ՖՐԱՆՖՕ (Բերայի մասնաճիւղ) տան ընդարձակ մթերանոցները, նուազ բասած տ'Ալնաթօլի, Թղթատարական և հեռագրական պաշտօնական կից, որ վերջերս ընդունեց խիստ ճոխ մթերք մը ամէն երկրի ԳՈՐԳԵՐՈՒ, կահաւորման համար ամէն տեսակ ԿԵՐՊԱՍ ԵՒ ԹԱՒԱՊԱՍՏԱՌ, ՎԱՐԱԳՈՅՐ, ԺԱՆԵԼԱԿ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԱՊԱԿԱ, ՍՏՈՐ, ՔՈՒԼԹՈՆ ԿԵՐՊԱՍ, ՌՈՄԱԶՈՒ ԿՏԱՒ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՈՒՔԻ, ԼԱՊՏԵՐԻ, ՀԱՑԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ, ԺԱՊՈՒԻԷՆՆԵՐ, ամէնքն ալ վերջին նորաձեւութեան համաձայն։

Եւրոպայի առաջնակարգ գործարանները ածանուելու բացառիկ պայմաններով եղած նոր գնմանց շնորհիւ, ԼԱԹԱՐՕ ՖՐԱՆՖՕ տունը կարող է ամէն մրցում արհամարհող գներ հաստատել, և այս գիներ ճիշդ նոյնը լինելով ինչ որ են Կ. Պոլսոյ հանրածանօթ տան գիները, մի միայն ի դիւրութիւն արդէն հասարակութեան որպէս զի տեղափոխուելու նեղութիւնը չկրէ և կարենայ մթերումներ առնելու-թիւնները վայելել բերա եւս։ 42

ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ԵՒ ՀԱՄԱՁԱՐԱԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՍ ԵՐԿՐԻՆ ՄԷՋ

Դողի մը պէս որ դիշեր ատեն զմեզ կը կողոպտէ, այդ հիւանդութիւն մեր վրայ կը յարձակի գաղտագողի։ Անկից տառապողները ցաւեր կը զգան իրենց կուրծքին ու կողերուն, և երբեմն նոյն իսկ իրենց կռնակին մէջ. Զանձրոյթ կը զգան և ննջելու պէտք մը։ Բերանը դառնահամ կելլայ՝ մանաւանդ առտուն, Ախտմունք կ'ապտեղին տեսակ մը թանձր լորձունքով։ Աւորժակը բաց չելլար։ Հիւանդն իւր ստամքին վրայ մեծ ծանրութիւն մը կը զգայ, և երբեմն ստամքին խոռոչներուն մէջ ալ տկարութեան ազդում մը և անյագ պարապութիւն մը։ Ժամանակ մը ետք չոր հազ մը կը սկսի՝ որուն հետ սակայն, մէկ քանի անգամ կանաչագոյն թուք մը կուգայ։ Հիւանդն անդուլ խռնջութիւն մը կը զգայ և ի զուր քունն օգնութեան կը կոչէ, որ ոչ մէկ ամրքում կը շնորհէ նմա։ Ցեղոյ հիւանդը կ'ելլայ ջղային, զայրացկոտ և թախծալից. և ամէն բան գէշ կերեւի իրեն։ Եթէ յանկարծ ուրբ եղնէ, տեսակ մը ցնորում կը զգայ։ Փորկապութիւն կունենայ, ատեն ատեն մորթը չոր եւ տաք կ'ելլայ, եւ արիւնն՝ թանձր ու անշարժ, ասպ սպիտակուցը գեղեցիկ գոյն մը կ'առնու, քիչ եւ գծուարաւ կը միզէ։ Հիւանդը շատ անգամ կ'ասիպուսի կերած կերակուրները դուրս տալ։

Խուսմները ընդունին մեր երբեմն գառն, երբեմն քաղցր համ մը կը դնեն, և շատ անգամ անոնց կը հետեւի սրտի քարախում. հիւանդին տեսողութիւնը կը տկարանայ, եւ ասչց առաջեւ միշտ բիծեր կը տեսնէ, մեծ յոգնութիւն եւ տկարութիւն կը զգայ։ Բոլոր այս ուսխանշանքը հետզհետէ կը յայտնուին։ Ս'ըսուի թէ ժողովրդեան երեք չորրորդ մասը կը տառապի այդ ախտով այս կամ այն ձեւին տակ։ Բժիշկները շատ անգամ կը խաբուին այս ախտին բնութիւնը վրայ։ Ոմանք կը դարմանեն զայն իբր լեարդի հիւանդութիւն մը, այլք՝ իբր գեղձանամսոսութիւն, եւ վերջապէս ոմանք ալ իբր փսիսդանգատ, եւն, բայց իրենց դարմաններն ոչ մին յաջողութիւն գտած է։ Եւ սակայն հնարուած է «Fxtract of Roots» կամ Մեռ. Սիկլրի բուժիչ օշարակն, որ ամէն հիւանդութիւն կը բժշկէ։

Անմարսողութիւնն յայտ ծանր հիւանդութիւն մըն է, որով կը տառապի ընկերութեան մէկ բաղմաթիւ դասակարգն եւ որմէ յառաջ կ'ելնան ազէտալի հետեւանքներ, եթէ անմիջական դարմանն։ ի գործ չի դրուի։ Սիկլրի օշարակն ազդեցիկ դեղ մըն է, ամենէն դժուարին պարագաներու մէջ իսկ։ Հրապարակին վրայ եղած բազմաթիւ կեղծերէն զգուշանալու համար դիմել Թուրքիոյ, Պուլկարիոյ եւ Ռումանիոյ մեկ գործակալին

ԷՏՄՈՆ ՔԱՌՈՒԱՆԱ 2214

Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վ.ղյմոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից։ 95 և 67

ԲԱԹՐԻՕԹԻՔ
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
PATRIOTIC Life and fire assurance Company
Հիմնեալ 1824

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ » » 121,984
Պահեստի դրամ » » 250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն չէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԻԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Ց. ՍԱՐԲԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպոլ, Պաղչէ-Գարու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 19

ՀԱՐՍԱՆԵՑԿԸՆ ՕՇԱԿԱՓՈՒՆՔ.
ԴԵՂԵՑԿԱՑՈՒՆՈՎ, ՄԱԲՄԱՆՈՑ ԴՈՑՆԵՐ, ՄԻՐՏ ՕՇԱԿԱՓԻՒՆ, ՄԻՐՏ ԹԷՐՄ։

Ընդամուան մը փորձը պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամէն հնչանիներէ և բանալիներ։ Բոլորովին անպակ գործածելիք ալ, որ բանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի սենուի խիստ որ երեսը, վիզը, թեերը և ձեռուները պիտի ատնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւններ կը հանդարտեցուցնէ։ Ընտիր կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաւերը, արեւայրուքը, և ուրիշ ամէն բրոտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամէն բանով՝ անկարելը կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Արվամաւուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անդրեցքի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալաբրըմ Խոմէն Քարուանսայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իզմիտոի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ 2218

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ
Երբեմն Ամերիկայ, Կ. Պոլսոյ և Օրեսայի գծեր

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔԼԸՆԿ

Անուանք	Թիւնոյ	Անուանք	Թիւնոյ	Անուանք	Թիւնոյ
Ալչամօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմա	3200
Անճէլօ	3000	Կալիֆէօ	5500	Բանտէր	1700
Աւօլլօ	5500	Կիգանօ	2200	Բյուրէօ	1500
Արկօ	2300	Կօզը	1800	Բոյզ	1000
Արիսդոգ	3000	Կրօսնօ	2200	Գուիդօ	2800
Գասանօ	3000	Հիրօ	2000	Դիալթօ	4400
Գորտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Լիմալիգ	3200
Գրավօ	2000	Հիտուս	7000	Լոյզ	3000
Գրֆֆալը	8800	Հումկեր	1200	ԼոմՇ	3500
Դէլրը	2600	Ժյակօ	5000	Լոզաբիօ	3500
Գալիբաս	2500	Ձիւնօ	2300	Պալերնօ	4000
Գամէս	2100	Քէլզօ	2000	Ռանդիակօ	8200
Գաղգ	2000	Թոյլինօ	4200	Պարֆօ	2000
Գօմ	2700	Թօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Գլիօ	5000	Լէօ	2000	Սարէնտա	4300
Զիբաակ	2000	Լէբանթօ	4500	Թ. Ռիիլսը	3000
Գլիօ	3400	Լիվորնօ	3000	Թուրաս	1200
Գօլբրատ	2300	Մարլինկ	4300	Թոլիտս	2800
Տիգ	2500	Մարգէլլը	6500	Թոբրիտս	900
Տամինօ	2500	Միլը	2000	Ուրպինօ	5000
Տուրբ	4800	Մոբրինօ	3100	Վալթերնօ	5000
Տրաբ	2100	Մուրինօ	2000	Լեմօ	3600
Էսպանմ	2600	Պալտ	2000	Զէպրա	1000
Իլսօրատտ	3000	Պրինգ	4300	Տիֆֆանիս	200
Լիլէբթրտ	3200	Օրլանտ	3000	Զբրիգ	200
Էրսթօ	2600	Սիթելլը	5000	Զէրտ	140
Ֆալբան	800	Սդբանօ	4500	Ֆրոբիթթ	120
Ֆիլոս	700	Օդգ	2000	Փոսբիթթ	120

Էմիրբրդն Մանարք 8000
Բիրժիրն Մանարք 8000
Լէբիրն Մանարք 8100

Սուլթանս չոգենաւը, նաւապետ Բիլբրին, ընդհանուր վաճառքով Հալէն մեկնած է ամսոյս 17ին և 31ին ստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՅ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
7 խան, Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուր ուրեք երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլ և Ամերիկայ գծեր

Անուանք	Թիւնոյ	Անուանք	Թիւնոյ
Ուսմարիա	7718	Գասպարնիա	4845
Եդրոսբիա	7718	Գոթնիա	4531
Էբրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարսիա	2403
Բաղանիա	5587	Ազիա	2393
Սեքսոնիա	5517	Սարտինիա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալէքսը	2143	Թրինիտաս	899
Քէլտաս	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Trinidad չոգենաւը, նաւապետ Ուայդ՝ մէն, Լիվերբուլէ ստ պիտի ժամանէ դէպ ի 7 սեպտ.։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ Գործակալ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան,
17 Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈՒԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերբուլ և Մէքսիկոյի Գլխ. բանալ ընթացք

Անուանք	Թիւնոյ	Անուանք	Թիւնոյ
Քանքուս	4200	Պիրքօ	3000
Ֆէրոս	4000	Օսպրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէբթիս	3000
Սէսսոդբիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լօդիս	800
Մակասլա	3250	Օլինա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Բէրա չոգենաւը, նաւապետ Ճոնս, ամսոյս դէպ ի 17ին Լիվերբուլէն ստ կ'ըսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ

ԼԱՎԸՆԻՈ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՄՆ ՎԵՐԱԿՈՒԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՂՂԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՐԷՒԻՊԼԻՔ ՓԻՂՈՅ, ԼԻՈՆ (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ
100,000,000 Ֆրանք

Ղ.Ա.Գ.ԸՆԹԻ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ Հաստատուած է նպաստաւոր Համար փոքր բնայողութեանց, արագ զարգացում մը ունեցած է, իւր նպաստին է որոշեալ պայմանաժամն մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնքը բազմազիսի են, ինչպէս շարժական արժէքց և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխաւորաբար՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, Հանդուստան մնալու ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, և մի բան այն ամէն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն գտնուած է 18·4 Ցուռնուար լեռն։

Տեղեկութեանց եւ բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Բարսեղ էֆէնտի Թէլլաբեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Շէյխ Իսլամ խան, Թիւ 11, Պահճէ Գարու, Պոլիս։ 36

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Ա.էբի Ջերմային հիւանդութեան, այս գէղն՝ որ տնիսան բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինից, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճաքճաքուտ վայրերու Ջերմայեղ կլիմայից վատ ու տպանաւոր օդերէն, որուն օգտակարութիւնն է ապաքինիչ ատոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհնար արդեանցը ոսոյգ գիտաւորմամբ։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվնասարելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդ, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և անկոգեր, և արեան թունաւորումն, որոց սա անհանգիստ տուած է։ Ջերմն և սաստուա, Թագաւոր ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատաղ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղը ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճաքճաքուտ վայրերէ բուրեալ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ալանների ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաւութեամբ։

Այդերի ջերմի ու տենդից գէղը կը ջնջէ այդ դանուաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն առաւելապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ատոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգից համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 22

Արտօնատէր Ս ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԼԻՒՆԻՕՆ L'UNION
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Պանք փողոց, 15
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր.	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոնֆ)	»	63,770,000
1890ի հասոյթք	»	15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	»	160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՑՇԹԱԼ, Նախկին երեսփոխան, Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքային, Նախագահ Գուանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մարէ Եղբարց Դրամատունն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէսիթերրանէ» երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. կայս. Պանքային, ԴԵՐ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԻՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ.
Թ. ՕՏԷՈՒ, Նախկին դրամատեր, Նախագահ Վիէյլ Մոնթանեռի և Էբինաքի ածխահանաց Ընկերութեան։
Ս. ՀԻՒՐՍԷԼ, Նախագահ Մէլիլզինի՝ Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան։
ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ Պատ. Ժ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին երկաթական քննիչ, ԴԵՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Պ. Պ.
Ս. ՃԷՍՊԻՍԸՆ, Հօթինկեր և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքային, վարիչ Ֆրանսական Հիւսիսային երկաթուղւոյն։
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւրարի և Ընկ. դրամատեարց տունէն։
Ա. ԹԻԻՐՆԷՑՍԸՆ, Լանտի երկաթուղեաց Ընկերութեան վարիչ։
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատեարց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքային, տեսուչ Ֆրանսական Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքային։
ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ԱԼՖԻՐ ՖՈՒ, Տնօրէն ԷՕԺԷՆ ԼԷ ՍԷՆ, Դեր-Տնօրէն

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

Դրամագլուխը	Ֆր.	10,000,000
Պահեստի դրամ.	»	93,8
Կենաց համար վճարուած	»	59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	»	243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարը ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷԼԵԱՆ, Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանգայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2